

ARBEIDERNES FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL

over forhandlingene ved
Representantskapets møte
den 20.—22. september 1948

PROTOKOLL

over

forhandlingene ved Representantskapets møte
20.—22. september 1948

SAKSREFGISTER

	Side
Møtets åpning	5
Navneopprop	5
Dagsorden og forretningsorden	8
Konstituering	9
Beretning for 1947	9
Hovedkasserer konstitueres	9
Regnskap for 1947	10
Revisjonssjef Gravers innberetning	10
Hilsningstelegram til Sverige	22
Organisasjonskomitéens innstilling om forbundenes oppbygging og arbeidsområde	15, 23
Sammenslutning av beslektede fag eller industrier i et felles forbund	23
Samling av alle arbeidere i en industri til et felles forbund	30
Organisasjon av hushjelp	34
De merkantile og tekniske funksjonærers organisasjonsforhold	35
Statsfunksjonærenes organisasjonsforhold	40
Organisasjonsforholdene i skipsfarten	43
Forbundenes organisasjonsgrunnlag og arbeidsområde	45
Karteller	48
Retningslinjer under det fremtidige arbeid med oppbygging av fagorganisasjonen	56
Sammenslutning av Bygningsarbeiderforbundet og Høvleriforbundet	57
Det endelige vedtak	57
L.O.s 50-årsjubileum	57
Den faglige situasjon	59, 69, 81
Statsråd Meisdalshagen	59
Formannen, Konrad Nordahl	63
En rettelse	90
Avslutning	90

PERSON- OG TALEREGISTER

Andersen, Paulus 79, 87.	Karlsen, Johan 80.
Andersen, Witalis 73, 87.	Karlsson, Helmer 29.
Andresen, Lucie 87.	Kiste, Andersen, Ole 76.
Andresen, Thorleif 33, 73, 80.	Knudsen, Malvin 29, 71.
Berntsen, Bernh. 83, 88.	Larsson, Josef 39.
Bråthen, Gunnar 5, 84.	Lie, Ivar 76, 80.
Dahl, Jens 42, 44, 79.	Ljøner, Alfred 47.
Dahlberg, Bjarne 24, 87.	Meisdalshagen, statsråd 59.
Digernes, R. 41.	Mentsen, P. 40.
Engebreetsen, Eivind 40.	Nilsen, Alfred 29, 38, 77.
Evensen, Lars, statsråd 80, 81.	Nilsen, Eivind 32.
Graver, Torjus 10.	Nordahl, Konrad 5, 9, 13, 14, 27, 35, 44, 63, 71, 88, 90.
Hauge, Gunvald 43, 44.	Nordtvedt, Anker 77.
Haugen, Ingv. 44.	Rasmussen, Rasmus 24, 27.
Hegg, Hans 40.	Skilbred, Abraham 70, 79, 86.
Henriksen, Thorbjørn 51, 73, 78.	Torkildsen, Karsten 38, 69, 79.
Hovland, Nils 26, 30.	Torp, Andreas 14, 38, 39, 74, 78.
Jakobsen, Kristoffer 81.	Volan, Elias 15, 24, 28, 33, 38, 42, 44, 48.
Johannessen, Thora 78, 87.	Wiik, Eugen 76.
Johansen, Johs. E. 44.	Ødegård, P. 46, 48, 50, 86.
Johnsen, Jan 14.	
Karlsen, Alb. 41.	

Møtets åpning.

Mandag den 20. september 1948 klokken 11 formiddag sammentrådte i den store sal i Folkets Hus i Oslo, Landsorganisasjonens representantskap.

Landsorganisasjonens formann, *Konrad Nordahl*, slo til lyd og uttalte:

Kamerater!

Siden sist vi var samlet har vi hatt noen smertelige tap innen fagorganisasjonen. Hovedkasserer i L.O., *I. B. Aase*, døde i mai måned 66 år gammel. Han ble medlem av fagorganisasjonen i året 1900 og innehadde gjennom årene mange tillitsverv. Fra 1935 og til sin død var han hovedkasserer i Landsorganisasjonen. Vi lyser fred over hans minne. Vi har også mistet en annen tillitsmann innen fagorganisasjonen, *Johs. P. Nilsen* i Skinn- og Lærarbeiderforbundet, som døde den 23. juli, 78 år gammel. Han var en av stifterne i nevnte forbund og var gjennom mange år forbundets formann intil han gikk av for aldersgrensen. Vi takker ham og lyser fred over hans minne. Vi led også et smertelig tap da landets sosialminister statsråd Oftedahl døde. Han sto midt oppe i arbeidet og var bare 43 år da han døde. Vi minnes ham spesielt for hans store innsats på det sosiale område. Den nye ferielov, som ga alle arbeidere ferie, er hans verk. Vi minnes ham i dyp ærbødighet og lyser fred over hans minne. (Representantene påhørte talen stående.)

Navneopprop.

Gunnar Bråthen foretok derpå navneopprop.

Følgende representanter var til stede:

Norsk Arbeidsmandsforbund: Albert Karlsen, Oslo, Bernh. Reines, Jorulf Haugli, Ole Beck. Norsk Bakerforbund: Bjarne

Dahlberg, Oslo, Nils Hovland, Bergen. Norsk Bekledningsarbeiderforbund: Witalis Andersen, Oslo, Lucie Andersen, Oslo, K. Hjørnevik, Bergen. Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund: Sverre Andersen, Bergen, Birger Arnesen, Oslo. Norsk Bygningsarbeiderforbund: Dagfinn Øksnevad, Stavanger, Petter Aarsand, Trondheim, Malvin Knudsen, Bergen, O. Olsen, Mosby, Kr.sand S. Norsk Centralforening for Boktrykkere: Halvdan Wigård, Oslo, Fritz Hannestad, Oslo. Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund: Andreas Torp, Oslo, Bj. Klafstad, Oslo. Norsk Fengselstjenestemannsforbund: Eivind Engebretsen, Oslo. Norsk Gullsmedarbeiderforbund: Lindahl, Oslo. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund: Peder Birkeland, Oslo, Johan Moksnes, Oslo, Knut Næss, Drammen, Annanias Iversen, Laksevåg. Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund: Walther Christiansen, Oslo, Nils Madsen, Oslo. Norsk Høyleriarbeiderforbund: John Wivegh, Oslo, Magne A. Schei, Steinkjer, Abraham Skilbred, Bøle. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund: Einar Olsen, Moss, Alf Pettersen, Laksevåg pr. Bergen, Bernh. Foss, Kongsberg, Ole Hauan, Tromsø. Norsk Jernbaneforbund: O. Vollum, Oslo, Erling Kiil, Oslo, Arne Olsen, Oslo, C. J. Fekke, Nestun. Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund: Morten Hagen, Borkenes, Anker Nordtvedt, Oslo, Olav Varberg, Ålvik, Hard, Kristoffer Jakopsen, Sauda. Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund: Helmer Karlsson, Oslo. Norsk Kommuneforbund: Karl Furuskjegg, Oslo, Hans Karlsen, Grorud, Sverre Eggen, Trondheim, Bjarne Vatne, Bergen. Norsk Litografisk og Kjemigrafisk Forbund: Eivind Nilsen, Oslo. Norsk Lokomotivmannsforbund: M. Heggstad, Oslo. Norsk Losforbund: Los Wilhelm Sundsvik, Trondheim. Norsk Murerforbund: Thorleif Andersen, Oslo, Eugen Wiik, Oslo. Norsk Musikerforbund: Rolf Gammleng, Oslo. Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund: Erling Frogner, Oslo, Nils Nilsen, Oslo, Th. Egeland, Stavanger, Kristian W. Olsen, Skien. Norsk Papirindustriarbeiderforbund: Johan Karlsen, Klevfoss, Sarpsborg, Jon Carlsen, Drammen, Paulus Andersen, Falkum pr. Skien, Ludvig Johansen, Lillebo, Rena. Norsk Politiforbund: Thor Haugen, Oslo. Norsk Postforbund: Idar Nordstrand, Oslo, Ole Hagen, c/o Postmuseet, Oslo. Norsk Sjømannsforbund: Bendik Øyan, Oslo, Idar Hamsås, Trondheim, Gunvald Hauge, Oslo, Ingvar Kristiansen, Haugesund. Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund: Axel Erichsen, Oslo. Norsk Skog- og Landarbeiderforbund: Alfred Ljøner, Oslo, Otto Gundersen, Harran, Klaus Kjelsrud, Oslo, P. H. Ve-

stad, Oslo. Norsk Skotøyarbeiderforbund: Anton Andresen, Oslo, William Olsen, Fredrikstad. Norsk Stenindustriarbeiderforbund: Walther Broe, Oslo. Norsk Tekstilarbeiderforbund: Olav Bruvik, Oslo, Hjalmar Romslo, Ytre Arna, Agnes Simensen, Berger i Vestfold. Norsk Telegraf- og Telefonforbund: Thormod Halvorsen, Oslo, Axel Eeg, Oslo. Tolloppsinsynsmennenes Landsforbund: Jens Dahl, Oslo. Norsk Tjenestemannslag: R. Digernes. Norsk Transportarbeiderforbund: Einar Helmersen, Svolvær, Ludvig Hansen, Drammen, Hartvig Broum, Namsos, Jan Johnsen, Buøy pr. Stavanger. Norsk Treindustriarbeiderforbund: P. Ødegård, Oslo, Daniel Abrahamsen, Laksevåg. Norsk Tobakkarbeiderforbund: Otter Boberg, Oslo. Arbeiderpartiets Presseforbund: Kåre Haugen, Oslo. Det norske Maskinistforbund: Johs. E. Johansen, Oslo, Gossner Nilsen, Oslo. Østfold faglige Samorganisasjon: Oscar Lauritzen, Sarpsborg. Oslo faglige Samorganisasjon: Kåre Hansen, Oslo. Akershus faglige Samorganisasjon: Erling Olsen. Hedmark faglige Samorganisasjon: Kr. Gundersen, Hamar. Opland faglige Samorganisasjon: Sigurd Evang (ikke møtt). Buskerud faglige Samorganisasjon: Ivar Lie, Drammen. Vestfold faglige Samorganisasjon: Ole Andersen Kiste, Tønsberg. Telemark faglige Samorganisasjon: John A. Johnsen, Skien. Aust-Agder faglige Samorganisasjon: Gerhard Solli, Arendal. Sørlandets faglige Samorganisasjon: Sev. Kristensen, Kr.sand S. Rogaland faglige Samorganisasjon: Olav Adnesen, Stavanger. Bergen og Fylkenes faglige Samorganisasjon: Bernh. Berntsen, Bergen. Møre faglige Samorganisasjon: Anker Johansen, Ålesund. Trøndelag faglige Samorganisasjon: Arne Forseth, Trondheim. Nordland faglige Samorganisasjon: Konrad Karlsen, Bodø. Troms fylkes faglige Samorganisasjon: Alf Olsen, Tromsø. Finnmark faglige Samorganisasjon: Thoralf Albrigtsen, Hammerfest. Fra Sekretariatet: Konrad Nordahl, Oslo, Gunnar Bråthen, Oslo, Elias Volan, Oslo, Chr. Henriksen, Oslo, Malfred Bergseth, Oslo, Hans Hegg, Oslo, Karsten Torkildsen, Oslo, Torbjørn Henriksen, Oslo, Rasmus Rasmussen, Oslo, Arthur Ruud, Oslo (ikke møtt), Ingvald Haugen, Oslo, Leif S. Olsen, Oslo, Alfred Ljøner, Oslo, Lars Evensen, Oslo, Edv. Stenklev, Oslo, Alfred Nilsen, Oslo, Emil Torkildsen, Oslo, Alf Andersen, Oslo, P. Mentsen, Oslo (Mentsen er varamann for de valgte tillitsmennene), kassereren Knut Møller. Organisasjonskomitéen: Kristian Nilsen, Oslo, A. Narvesen, Drammen, Hans Fladeby. Samarbeidskomitéen: Statsminister Gerhardsen, Martin Tranmæl, Trygve Bratteli. Fra Ad-

ministrasjonen: Knut Møller, Jens Berg, Paul Engstad, G. Sjøstad, Dagfinn Bech, A. Skar, Torjus Graver, Gunnar Ousland, Magnus Bratten. Innbudte: Josef Larsson, Anders Mørk, Th. Narvestad, Thora Johannesen, Thyra Hansen.

Dagsorden.

Følgende dagsorden ble referert:

1. Beretning for 1947.
2. Regnskap for 1947.
3. Konstituering av hovedkasserer inntil fagkongressen.
4. Organisasjonskomitéens innstilling om forbundenes oppbygging og arbeidsområde.
5. Den faglige situasjon.
6. Landsorganisasjonens 50-årsjubileum.

Malvin Knudsen: Jeg vil etterlyse en sak fra bygningsarbeidernes industrigruppe i Bergen.

Konrad Nordahl: Saken vil bli behandlet organisasjonsmessig, når den kommer fra Bygningsarbeiderforbundet, hvortil vi har sendt den.

Dermed ble den oppsatte dagsorden vedtatt.

Forretningsorden.

Følgende forretningsorden ble vedtatt:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Meddelelser til pressen skjer kun ved L.O.s Presse- og Informasjonskontor.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt fra innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter annen gang. Til forretningsordenen gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.
3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan tas opp etterat det er besluttet satt strek med de inntegnede talere. Forslag som

ingen forbindelse har med de på dagsordenen oppsatte saker, kan ikke behandles.

4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger. Protokollen oppleses ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.

Arbeidstiden ble fra kl. 9.30—13 og fra kl. 15—18.30.

Konstituering.

Til dirigenter valgtes *Torbjørn Henriksen* og *Bernhard Berntsen*.

Til sekretærer valgtes *Alf Olsen* og *Bjarne Dahlberg*.

Henriksen inntok så dirigentplassen.

Punkt 1: Beretning for 1947.

Beretningen for 1947 ble så gjennomgått.

Under punktet om representantskapet bemerket *Ole Hauan* at hans navn var forvansket.

Dirigenten: Det er en trykkfeil.

Dermed ble beretningen for 1947 vedtatt uten ytterligere bemerkninger.

Punkt 3: Hovedkasserer konstitueres.

Konrad Nordahl: Ved I. B. Aases død ble det aktuelt med ny hovedkasserer i Landsorganisasjonen. Sekretariatet vedtok å konstituere Knut Møller inntil representantskapets møte, og i møte i går i sekretariatet ble det vedtatt å foreslå for representantskapet at hans konstitusjon varer til fagkongressen. Dermed vil kongressen stå fritt ved valg av hovedkasserer. Møller møter i sekretariatet, men uten stemmerett. Jeg opptar sekretariatets forslag.

Votering: Sekretariatets forslag ble enstemmig vedtatt.

Punkt 2: Regnskap for 1947.

Regnskapet for 1947 forelå for samtlige representanter, numrert og ble gjennomgått.

Torgeir Graver avga følgende revisjonsberetning:

Revisjonsutvalg og revisjonen har d. d. foretatt den avsluttende gjennomgåelse av årsregnskapene for 1947 for Landsorganisasjonen, Folkets Hus og Pensjonskassen.

Ved den løpende revisjon er det påsett at alle disposisjoner støtter seg til legitime bilag og at de er i overensstemmelse med lover og organisasjonsmessig fattede vedtak.

Kasse, banksaldi og postgiro er kontrollert 6 ganger i året innenfor den frist som den løpende garantipolise fastsetter. Tilstedeværelsen av verdipapirer er siste gang kontrollert i forbindelse med årsoppgjøret. Det er påsett at de rentebærende papirer har gitt utbytte.

Alle regnskaper er oppsatt i overensstemmelse med kontoplanen og vi finner at de gir et korrekt bilde av årets drift og den økonomiske stilling ved årets utgang.

Til de enkelte regnskaper har revisjonen følgende bemerkninger:

Landsorganisasjonen:

Tap- og vinningskonto.

Den samlede kontingentinntekt har i 1947 utgjort kr. 4 341 740.90, hvorav kr. 679 084.05 er overført til DNA's opplysnings- og skolevirksomhet, Folkets Hus Fond og presselånet, det vil si kr. 3 662 386.85 er netto tatt til inntekt i Landsorganisasjonens driftsregnskap. Driftsoverskuddet for Landsorganisasjonen utgjør i 1947 kr. 1 112 688.62.

Revisjonen vil i forbindelse med årets driftsresultat gjøre oppmerksom på følgende forhold:

Pr. 31. desember 1939 var Landsorganisasjonens medlems-tall 356 796 og formue kr. 4 974 769.30, altså kr. 13.94 pr. medlem.

Pr. 31. desember 1947 er medlemstallet 441 571 og formue kr. 5 034 855.19, altså kr. 11.40 pr. medlem. Omberegnet etter prisnivåets stigning, altså til førkrigskroner blir imidlertid formuen pr. 31. desember 1947 redusert til kr. 7.14 pr. medlem.

Som grunnlag for omberegningen til førkrigskroner er leveomkostningsindeksen med basisår 1938 benyttet.

Revisjonen finner at denne oppstilling maner til ettertanke og utpreget forsiktighet i alle økonomiske disposisjoner.

Revisjonen har analysert tap- og vinningskonto for 1947 og finner at et driftsbudsjett på kr. 3 343 952.70 er meget stort. For 1939 og 1946 var de tilsvarende tall kr. 1 257 158.12 og kr. 2 956 070.09.

Vi er imidlertid oppmerksom på at den utvidelse av Landsorganisasjonens virksomhet, som har funnet sted, er i overensstemmelse med vedtak, foretatt av kongress og representantskap, og vi finner at sekretariatet innenfor den ramme som er fastlagt har disponert forsvarlig. Vi mener dog at den stedfunne nedgang i formue pr. medlem viser at grensen for Landsorganisasjonens yteevne er overskredet.

For å få et tydelig bilde av forbundenes kontingentoppgjør til Landsorganisasjonen, har revisjonen foretatt følgende oppstilling:

Gjennomsnittlig medlemstall i 1947 iflg. oppgave fra Det Økonomiske Kontor 429 670 medlemmer. Dette tall multiplisert med 52 uker gir det *Ideelle Kontingentoppgjør* — nemlig til sammen 22 342 840 kontingentuker.

Ifølge bokholderiets statistikk er følgende merkeantall oppgjort til Landsorganisasjonen i driftsåret 1947:

13 307 313 heltbetalende medlemmer	59.5 %
3 021 231 halvbetalende —«—	13.5 %
altså 6 014 296 frikontingentuker	27.0 %
22 342 840	100 %

Revisjonen kontrollerer fortløpende at forbundene gjør opp til Landsorganisasjonen for alle solgte merker, men en må være oppmerksom på at en ikke direkte kan sammenlikne de ovenstående tall med den for forbundene utarbeidede statistikk, da kontingentoppgjøret til Landsorganisasjonen ligger en måned tilbake for avdelingenes oppgjør til forbundene.

De ovenstående 27 pst. omfatter kontingentfrie medlemmer, kontingentfrie uker, sykdom, militærtjeneste, arbeidsledighet og eventuelt øking av kontingentrestansene i forhold til foregående år, men revisjonen vil i samme forbindelse henvise

til den tilsvarende statistikk, utarbeidet for forbundene, og har av denne statistikk fått det bestemte inntrykk at det i ovenstående 27 pst. også ligger atskillig kontingentsvikt som ikke kan tolereres. Revisjonsutvalget har opptatt spørsmålet om rådbøter mot kontingentsvikten i spesiell skrivelse til Sekretariatet inntatt i revisjonsutvalgets forhandlingsprotokoll.

Landsorganisasjonens balansekonto.

Debitorer

Utestående husleie Wilsesgt. 1 kr. 7 040.00. Husleierestansene er inngått i 1948. Arbeiderbevegelsens Pressefond kr. 226 800.00 er som før oppført med 60 pst. av gjeldsbevisets pålydende beløp. Det er fremdeles ikke klarlagt hvor meget av pressefondets midler som er i behold, og revisjonen kan derfor ikke uttale seg om postens aktive verdi.

Folkets Hus, Gjøvik, kr. 106 724.70.

Huset er pr. 1. januar 1948 solgt til Folkets Hus-foreningen, Gjøvik, etter bokført verdi.

Poliser.

I overensstemmelse med revisjonens bemerkninger ved årsavslutningen i 1946 er forsikringssummene regulert oppover og revisjonen finner at de nå foreliggende poliser er av forsvarlig størrelse.

Landsorganisasjonens garantier.

Garantiene har i 1948 gjennomgått følgende forandringer:

Nye garantier.

Arbeiderpressens Samvirke garanti	kr. 800 000.00
AFL og DNA in solidum) til rest	kr. 521 494.32
Folkets Hus, Ålesund, utvidet med	« 35 000.00
Norsk Leieboersamband	« 25 000.00
Arbeidernes Jeger- og Fiskerforening	« 7 000.00

Av Pressefondets midler.

Nye garantier.

Vest-Finnmark Arbeiderblad	kr. 10 000.00
Sunnmøre Arbeideravis øket med	« 10 000.00
Romsdals Folkeblad	« 10 000.00

Utgåtte garantier:

Halden Arbeiderblad	kr. 15 000.00
Moss og Omegns Arbeiderblad	« 15 000.00

Folkets Hus Fonds regnskap.

Fondet har i 1947 gitt et overskudd av kr. 318 875.66 hvorved fondets formue er kommet opp i kr. 2 265 567.26.

Revisjonen finner at fondets styre har disponert forsiktig og forsvarlig og har ingen bemerkninger å gjøre til det framlagte regnskap.

Pensjonskassen.

Denne kasse har i 1947 gitt et overskudd av kr. 248 250.13 hvorved kassens kapital er kommet opp i kr. 1 813 345.65.

Av kassens midler er i 1947 kr. 1 000 000.00 overflyttet fra bankinnskudd til obligasjoner.

Revisjonen finner at styrets disposisjoner er i overensstemmelse med kassens vedtekter og har ingen bemerkninger å gjøre til regnskapet.

Bemerkninger til den samlede regnskapsførsel.

Det hersker god orden teknisk og tallmessig i Landsorganisasjonens kassaførsel og bokholderi. Revisjonen har fått alle ønskede opplysninger, og det foreligger ved årets utgang ingen ubesvarte antegnelser.

Under henvisning til ovenstående innberetning vil revisjonen foreslå at regnskapene for Landsorganisasjonen, Folkets Hus Fond og pensjonskassen for driftsåret 1947 blir godkjent.

Oslo, 3. mai 1948.

For LANDSORGANISASJONENS REVISJONSUTVALG

Peder Birkeland. Johan Didrichsen. Halfdan Wigaard.

For LANDSORGANISASJONENS REVISJONSKONTOR

Torjus Graver.

Konrad Nordahl: Et par merknader til innberetningen. Ser en på Landsorganisasjonens administrasjon fra før krigen og nå, så er det riktig at den er utvidet. Vi har måttet utvide de tekniske avdelinger og disse utvidelser har rimeligvis økt Landsorganisasjonens administrasjon. Men Landsorganisasjonens alminnelige avdeling er ikke blitt større; de valgte tillitsmenns

antall er fremdeles det samme. Vi har imidlertid spart noe inn på det økonomiske kontor, forskjellige lønninger er spart inn. Vi har holdt disse stillinger vakant så lenge som mulig for å spare. Men det går ut over Landsorganisasjonens stilling. Ellers er det bilde som er framlagt for Landsorganisasjonens økonomiske stilling riktig. En formue av kr. 8.12 pr. medlem, motsvarende kr. 5.05 førkrigskroner er for lite. Vi burde opp i 9 millioner kroner, så vi kom opp på det krav som en stiller til forbundene når det gjelder streikekassene. Det er imidlertid ikke bare Landsorganisasjonen som står dårlig i så måte. Forbundenes formue er riktignok steget med 7—8 millioner kroner, men totalt sett er stillingen betydelig dårligere enn før krigen. Store forbund står i dag atskillig dårligere i forhold til stillingen før krigen. Likviditeten er for lav. Men vi har også en del forbund som har en bra økonomi. Men de store forbund, som er av avgjørende betydning i tilfelle en storkamp, må styrke sin økonomi.

Andreas Torp: Det var interessant å høre Gravers utredning. Det ville ha vært riktig at forbundene noe tidligere hadde fått rede på denne, så en hadde fått et videre overblikk over Landsorganisasjonens økonomiske stilling. Når det gjelder Landsorganisasjonens forskjellige avdelinger, kan det være spørsmål om forbundene har fått den service en bør ha krav på. Angjeldende avdelinger er påkrevde; men enkelte av dem har noe store utgifter uten at de har gitt tilbake tilsvarende service. Den juridiske avdeling har ytet bedre service, men det kan være spørsmål om å utnytte denne avdeling bedre ved at den fikk mer hjelp. Når det gjelder den økonomiske avdeling, har vi ikke fått den service en bør ha krav på. Vi ser hvordan arbeidsgivernes organer drives. Jeg er enig i at forbundenes stilling i dag er dårligere enn før krigen. Men har forbundene gjort noe for å bedre stillingen? Vi sa for vårt vedkommende fra til medlemmene og kontingenten ble betraktelig forhøyet, slik at vi nå er kommet på den rette side.

Konrad Nordahl: Vi har ikke fått noen klager over den økonomiske avdeling eller F.F. Derimot har vi fått enkelte klager nettopp over det kontor Torp var inne på.

Jan Johnsen: Det må være noe galt til stede her etter det Graver var inne på. Da jeg viste en kamerat min medlemsbok,

ble han meget forbauset over at jeg betalte kontingent for ferieuken. Jeg fortalte ham at vi betaler for 52 uker, og enda større var forbauselsen.

Votering: Følgende innstilling ble enstemmig vedtatt: Representantskapet innstiller regnskapene til vedtagelse av kongressen.

Punkt 4: Organisasjonskomiteens innstilling om forbundenes oppbygging og arbeidsområde.

Elias Volan: Diskusjonen om organisasjonsformene ble for alvor reist i 1911 ved den såkalte Trondheims-resolusjon, hvori det krevdes overgang fra fag- til industriforbund og at kampmidlene skulle utvides til å omfatte foruten streik, også obstruksjon og sabotasje.

Forslag om endringer i organisasjonsformene ble reist på landsmøter og kongresser og fikk stadig øket tilslutning. Senere endret fagopposisjonen av 1911 stillingen til organisasjonsformene. Den gikk over til å kreve fagorganisasjonen bygd på lokale samorganisasjoner som direkte skulle sluttes til Landsorganisasjonen og Landsorganisasjonen oppdelt i industrigrupper.

På kongressen i 1920 ble det valgt en organisasjonskomité på 9 medlemmer som fikk i oppdrag å utrede spørsmålet om omlegging av fagorganisasjonen på basis av lokale samorganisasjoner. Komiteens utredning skulle forelegges medlemmene til uravstemning. Et flertall i komiteen foreslo at Landsorganisasjonen skulle bygges opp på lokale samorganisasjoner i stedet for fag- eller industriforbund, og at Landsorganisasjonen ble oppdelt i departementer svarende til de store industrier. Samorganisasjonene skulle bestå av fagforeninger eller bedriftsforeninger som igjen på hvert sted skulle samles i industrigrupper svarende til industrigruppene i Landsorganisasjonen. En fraksjon blant flertallet foreslo at medlemmene skulle stå direkte tilsluttet samorganisasjonene, som så skulle oppdeles i industrigrupper. På denne måte ville man få bare én fagforening på hvert sted. Ved uravstemningen stemte flertallet i 15 forbund for omlegging på grunnlag av samorganisasjoner. Disse forbund omfattet tilsammen 46 479 medlemmer. Av disse stemte flertallet i 12 forbund for alternativ 1 og 3 forbund for alternativ 2.

17 forbund stemte mot omlegging på grunnlag av samorganisasjoner. De talte 41 237 medlemmer. Av disse 17 forbund stemte 7 for omlegging til industriforbund, mens 10 forbund nærmest var av den oppfatning at den tidligere organisasjonsform skulle bibeholdes. I alle forbund var det større eller mindre grupper for det alternativ som ikke oppnådde flertall i foreningsmøtene. — Ved de videre drøftelser i sekretariatet kom en til det resultat at det ikke var mulig å gjennomføre en omlegging av organisasjonen til lokale samorganisasjoner hvis en ville bibeholde en samlet Landsorganisasjon. Sekretariatet framla derfor for kongressen forslag om en omlegging til industriforbund. I retningslinjene for industriforbundene ble det slått fast at *det måtte være et ufravikelig krav at det på hver arbeidsplass, hver bedrift, hver fabrikk og hvert verksted bare måtte være ett forbund representert hvor dette var mulig og praktisk gjennomførlig. Fra dette grunnlag måtte det ikke vikes. Hvor dette ikke passet, måtte beslektede fag sammenføres til en enhet som kunne øke og konsolidere organisasjonens kraft. — Det neste skritt måtte være å sammenføre de forskjellige fag og arbeidsgrupper på samme arbeidsplass til én forening — bedriftsorganisasjon. Men der hvor arbeiderne selv ønsket det, måtte det tillates at flere foreninger på samme arbeidsplass kunne bestå, men at de alle måtte tilhøre et og samme forbund.*

Ved sakens behandling på kongressen 1923 ble det avgitt 6 stemmer mot å foreta noen forandring. Deretter ble sekretariatets forslag vedtatt mot 1 stemme. — Sekretariatets innstilling til kongressen finnes inntatt i komitéens utredning, side 9 og 10.

Under de store tariffoppgjør i 1919 og 1920 var de fleste aktive organisasjonsmedlemmer og tillitsmenn kommet til klarhet over det uholdbare forhold som besto i en rekke industrier hvor 6, 7, 8 og opptil 9 forbund var representert. Som eksempel kan nevnes bygningsfagene, bergverkene, elektrokjemisk industri, jernindustrien, papirindustrien m. fl. Det grunnlag som fagorganisasjonen opprinnelig var bygd på, at de enkelte fag skulle bestemme over sine egne interesser og forhold, hadde den industrielle utvikling umuliggjort. Skulle man komme til et tariffoppgjør, så måtte flertallets vilje innenfor de enkelte industrier følges, uansett hvilket forbund de enkelte medlemsgrupper sto tilsluttet. Enhver annen linje måtte føre til kaos og til skade for den samlede arbeiderklasse. Kravet om en industrivis oppdeling av fagorganisasjonen ble derfor båret fram

av alle krefter som ønsket å komme vekk fra de snevre, faglige, egoistiske interesser til en mer utvidet klassesolidaritet.

Det første forbund som søktes organisert etter de linjer som kongressen hadde trukket opp var Norsk Bygningsarbeiderforbund. Det begynte sin virksomhet fra 1. oktober 1923 og besto av alle grupper utenom murerne og elektrikerne. Deretter fulgte Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Norsk Tekstilarbeiderforbund og Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund. Det siste forbund forutsattes bygd opp av de medlemmer i næringsmiddelindustrien som sto tilsluttet Norsk Arbeidsmannsforbund, Bakerforbundet og Kjøttindustriarbeiderforbundet. Ved dannelsen av dette forbund ble det etter min oppfatning begått den store feil at Landsorganisasjonen tillot at forbundet ble startet bare av medlemmer fra Arbeidsmannsforbundet, mens det ikke for alvor ble forsøkt å få de andre 2 forbund med i grunnleggelsen av det nye forbund. For øvrig ble det forsøkt å sammensette organisasjonskomitéene for de nye forbund med medlemmer fra alle de forbund som var interessert, og det lyktes stort sett å overføre medlemmene fra de tidligere forbund til de nystartede. En unntakelse dannet Murerforbundet, som gikk ut av Landsorganisasjonen, Norsk Formerforbund, som opprettholdt sin selvstendighet innenfor jernindustrien og Norsk Lokomotivmannsforbund. Ellers ble overføringen stort sett gjennomført både i jernindustrien, bergverkene, papirindustrien, bygningsfagene osv. Elektrikerforbundet reiste dog visse vansker, idet de hevdet å ville opprettholde sitt selvstendige forbund omfattende alle elektrikere uansett hvilken industri de arbeidet i. Forbundet trådte også ut av Landsorganisasjonen. — Kongressen i 1923 forutsatte også sammenslutning av beslektede fag såsom bekledningsindustrien og tekstilindustrien, skotøyarbeiderne og skinn- og lær osv.

Det er gjentatte ganger reist kritikk mot sekretariatet for at det er vist for stor ettergivenhet ved gjennomføringen av kongressens vedtak. Sekretariatet har dog alltid sett det som en hovedoppgave å søke Landsorganisasjonen holdt sammen som en enhet, og at en som følge herav måtte ta visse hensyn også til de enkelte grupper ønsker. — Et annet forhold som også har spilt en viss rolle er at de større organisasjoners medlemsmasser ikke har villet ta tilbørlig hensyn til smågruppene sær egne forhold og interesser.

Når det gjelder sammenslutningen av beslektede grupper til felles forbund, så kan en ikke se vekk fra den organisasjons-

messige utvikling som fagorganisasjonen har gjennomgått etter 1923. — Den skjematiske framstilling på side 32, 33, 34 og 35 i organisasjonskomitéens innstilling viser denne utvikling. Det er klart at det svake organisasjonsgrunnlag som forelå for enkelte grupper i 1923 og som nødvendiggjorde at sekretariatet den gang måtte ta omsyn til at hvert enkelt forbund fikk et organisasjonsgrunnlag som gjorde det mulig for dem å arbeide, ikke er til stede i samme grad nå som den gang. Dessuten har alle fagforbund nå gått vekk fra det standpunkt at de bare skulle organisere den faglærte arbeidskraft innenfor bedriftene. Eksempelvis Bakerforbundet og kjøttindustrien. Bakerforbundet omfatter nå alle arbeidere som er beskjeftiget i bakeriene. Det samme er forholdet med Kjøttindustriarbeiderforbundet.

Så vidt en har oversikt over, arbeider nå alle forbund etter den linje at de skal søke å organisere alle arbeidere bransjevis, uansett hva de er beskjeftiget med. Organisasjonskomitéen er derfor kommet til det resultat at alle forbund som har et rimelig organisasjonsgrunnlag, må kunne få opprettholde sine bransjeforbund som i realiteten er industriforbund, bygd opp etter de hovedprinsipper kongressen av 1923 fastla, nemlig 1 fagforening på hvert arbeidssted. Derimot mener organisasjonskomitéen at kravet om sammenslutning mellom de forbund som har medlemmer på felles arbeidsplasser må opprettholdes, f. eks. at Murerforbundet må gå sammen med Bygningsarbeiderforbundet, Formerforbundet med Jern- og Metallarbeiderforbundet, Lokomotivmannsforbundet med Jernbaneforbundet, at de grafiske forbund sluttet sammen i et felles forbund omfattende hele den grafiske industri. — Elektrikerforbundets organisasjonsforhold er tidligere behandlet av representantskapet, og det henvises til beslutningene herom.

Forholdet mellom arbeiderne og funksjonærene i privat virksomhet.

På det tidspunkt sekretariatet utarbeidet sin innstilling om organisasjonsformene for kongressen i 1923 forelå ingen utsikt til at funksjonærene i handel og industri kom til å slutte seg til Landsorganisasjonen. Denne gruppes organisasjonsforhold ble derfor ikke tatt med i drøftelsene. Det var først i 1930 at det ble sluttet overenskomst mellom Landsorganisasjonen og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund om inntreden i Landsorganisasjonen. Forbundet ble opptatt som et selvstendig forbund med rett til å organisere alle funksjonærer i handel,

kontor, bank, lager, industri og ekspedisjonsforretninger. Overenskomsten ble godkjent av kongressen i 1931. Sekretariatet var fullt klar over at denne beslutning lå utenfor de linjer for fagorganisasjonens oppbygging som kongressen i 1923 hadde fattet vedtak om, men en var på det rene med at skulle det bli mulig å organisere funksjonærene i tilslutning til Landsorganisasjonen på rimelig tid, var det nødvendig å gi funksjonærenes organisasjon denne basis, og at de fikk anledning til å organisere et selvstendig forbund hvori alle funksjonærer i privat virksomhet kunne bli samlet. De ulemper som i visse tilfelle måtte oppstå ville oppveies av de store fordeler som det ville være for den samlede arbeiderbevegelse å få funksjonærene organisatorisk knyttet til arbeidernes organisasjoner. Og det kan vel uten overdrivelse slås fast at de forventninger Landsorganisasjonen hadde, har vist seg å holde stikk.

Imidlertid er spørsmålet drøftet i organisasjonskomitéen om det ikke ville være riktig å skille ut funksjonærene fra Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund i visse grener av arbeidslivet da deres arbeid ofte flyter sammen med arbeidernes og dessuten fordi det hevdes at det ved en sammenslutning av arbeidernes og funksjonærenes organisasjoner i vedkommende bransje vil være mulig å vareta begge gruppers interesser på en bedre måte og å øke organisasjonens medlemstall. Dette gjelder i første rekke kjøttindustriens arbeidere og funksjonærer hvor funksjonærene i stor utstrekning også utfører fagmessig arbeid. I bakeribedriftene hevder svennene også denne organisasjonslinje, og det samme spørsmål er reist for meierier og andre bedrifter i næringsmiddelindustrien.

Organisasjonskomitéen har ikke tatt endelig standpunkt til disse spørsmål. Personlig er jeg av den oppfatning at det er mye som taler for det standpunkt som Kjøttindustriarbeiderforbundet og Bakerforbundet inntar. Spørsmålet er bare om man ved en sådan endring i organisasjonsstrukturen kan komme til å svekke organisasjonsmulighetene for funksjonærenes organisasjoner på vedkommende sted eller i vedkommende bransje, og at organisasjonen derved kommer til å lide tap i stedet for styrkelse. Disse spørsmål må derfor nøye undersøkes og overveies og resultatet forelegges et senere representantskapsmøte. Linjen i Landsorganisasjonens arbeid for å få organisert alle lønsmottakere må være at organisasjonsstrukturen avpasses slik at denne hovedoppgave lykkes, og at man etter hvert kan få gjennomført en sterkere konsolidering av kref-

tene innenfor de enkelte industrier. Særlig aktuelt vil spørsmålet bli etter hvert som den samfunnsmessige kontroll over produksjonsmidlene og vareomsetning m. v. blir utviklet.

Når det gjelder de kommunale funksjonærer er det gjennomført den organisasjonsform at de skal stå tilsluttet Kommuneforbundet. I krisetider med rasjoneringskontorer osv., har man funnet det upraktisk å følge denne linjen, idet funksjonærene må betraktes som midlertidig ansatt. Stort sett står de derfor organisert i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Man står dessuten oppe i det forhold at kommunene, fylkeskommunene og staten driver visse virksomheter innenfor samme bransje, f. eks. sykehus. En har derfor funnet det praktisk å henføre dette personale under Kommuneforbundets organisasjonsområde. — Når barberene ved beslutning på kongressen i 1934 ble tilført Kommuneforbundet, var det fordi en ville søke å redde de siste rester av organisasjon for disse arbeidere. Organisasjonskomitéen mener at denne gruppe må få rett til å danne sitt eget forbund hvis dette anses forsvarlig og ønskelig.

Statens arbeidere og funksjonærer skal etter beslutning av kongressen søkes organisert i etatsforbund. De mindre grupper som ikke kan organiseres i et bestemt etatsforbund, skal samles i et felles forbund.

Vi har nå forbund i følgende etater: Fengselsvesenet, Jernbanen, Politietaten, Postvesenet, Telegraf- og Telefonetaten og Tolletaten. Organisasjonskomitéen har drøftet spørsmålet om opprettelse av et eget forbund i forsvarsetaten. En mener imidlertid at en må avvente Stortingets behandling av forsvarsordningen for på basis av de vedtak som blir fattet å danne seg en mening om hvor omfattende et eventuelt forsvarsetatens forbund må bli. — Norsk Tjenestemannslag som omfatter de små grupper av statsfunksjonærer består i alt vesentlig av medlemmer overført fra andre forbund. Men det er utvilsomt store muligheter for forbundet til å samle en rekke små grupper som før har stått utenfor organisasjonen. For at forbundet skal kunne føre dette viktige organisasjonsarbeid, er det nødvendig at det gis både en organisasjonsmessig basis og dermed økonomisk styrke som gjør det mulig for forbundet å drive sin virksomhet på en effektiv måte. Overføring av medlemmer fra andre forbund kan derfor fortsatt bli nødvendig, under forutsetning av at vedkommende grupper faktisk må betraktes som Statens tjenestemenn.

Utvidelse av fagorganisasjonens ramme er drøftet. Det vik-

tigste spørsmål som foreligger er å skape en organisasjon av bedriftslivets tekniske funksjonærer. Organisasjonskomitéen er av den mening at man lettest kan organisere disse funksjonærer i et selvstendig forbund. Som en foreløpig ordning er man blitt stående ved at de kan sluttes til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Personlig er jeg i sterk tvil om hvorvidt det vil lykkes dette forbund å få organisert de tekniske funksjonærer. Saken er meget viktig, og Sekretariatet må ha rett til om nødvendig å forelegge for representantskapet forslag om hvorledes denne gruppe funksjonærer bør organiseres slik at den organisasjonsform blir gjennomført som kan være til gagn for de enkelte funksjonærer og for hele vårt arbeidsliv.

Det er andre utvidelser av Landsorganisasjonens ramme som kan komme til å melde seg. Eksempelvis lærernes tilslutning til Landsorganisasjonen. Blir spørsmålet for alvor aktuelt, bør lærerne opptas som et selvstendig forbund og omfatte alle de personer som deltar i lærergjerningen. Fagorganisasjonens mål må være at Landsorganisasjonen skal omfatte alle lønns-mottakere i privat og offentlig virksomhet hvis de ikke innehar stillinger som faktisk setter dem i arbeidsgivers sted.

Som bekjent har vi en del grupper som har foreninger som ikke står tilsluttet Landsorganisasjonen. Dette gjelder f. eks. hushjelp, avisbud og enkelte steder også vaktmestre i private eiendommer. Organisasjonskomitéen fikk i oppdrag å utrede spørsmålet om hushjelpenes organisasjonsforhold. Etter de undersøkelser som er foretatt, er det ikke noen av de eksisterende forbund som mener å kunne påta seg organisasjonsarbeidet i denne gruppe. Komitéen har derfor kommet til det resultat at man bør undersøke muligheten av å danne et husarbeidernes forbund omfattende hushjelp, vaktmestre og andre grupper som ikke har et bestemt forbund å stå tilsluttet og som faktisk utfører en publikumsservice som til en viss grad kan sammenstilles med hushjelpenes arbeid. Sekretariatet må ha bemyndigelse til å undersøke disse muligheter og eventuelt gjennomføre denne organisasjonsplan.

Komitéen har for øvrig behandlet en rekke organisasjons-spørsmål. Særlig forholdet mellom de enkelte forbund, de grensetvister som er til stede, og har forsøkt å trekke opp visse retningslinjer. Forholdet mellom de enkelte forbund er stort sett det aller beste, men det kan naturligvis ikke unngås at det oppstår meningsforskjell om hvorvidt en gruppe skal stå i ett forbund eller i et annet. Stort sett skyldes disse grensetvister

etterlevninger fra fagforbundstiden. Landsorganisasjonens tvistnemnd har forsøkt å utjevne tvistene, og i noen grad har dette lyktes. Jeg tror imidlertid at det ville være riktig at man søker tvistene bilagt ved direkte forhandlinger mellom forbundene. Dette har i den senere tid vist seg å være en mere smidig framgangsmåte enn ved høytidelige beslutninger i tvistnemnd, sekretariat og representantskap. I det hele tatt bør den slags saker ikke bli prestisjespørsmål, men en hensiktsmessighetssak hvor alle forhold søkes veiet mot hverandre og at man kommer fram til et brukbart resultat selv om det ikke er i samsvar med strengt prinsipielle synspunkter. Jeg henviser for øvrig til organisasjonskomitéens innstilling i forskjellige spørsmål, både til de prinsipielle retningslinjer organisasjonskomitéen har søkt å trekke opp og til de spesielle innstillinger som foreligger om den praktiske gjennomføring av prinsippene.

Dirigenten foreslo at organisasjonskomitéens innstilling ble punktvis behandlet.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Hilsningstelegram til Sverige.

Dirigenten foreslo følgende hilsningstelegram til Sverige:

Landsorganisationen i Sverige.

Representantskapet i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon har med tilfredshet mottatt meldingen om resultatet av gårsdagens svenske riksdagsvalg. Vi hilser og gratulerer Sveriges arbeidende folk, Landsorganisationen i Sverige og Sveriges sosialdemokratiske Arbetarparti med dette resultat av den store kraftprøve i kampen om den framtidige utvikling i landet.

Vedtatt med akklamasjon.

Møtet hevet.

ETTERMIDDAGSMØTET MANDAG 20. SEPTEMBER

Dirigent: Bernh. Berntsen.

Møtet ble satt klokken 15.

Protokollen fra åpningsmøtet ble referert og godkjent uten bemerkninger.

Dirigenten: Det er kommet forespørsel om når det kan tenkes at en kan bli ferdig. Etter konferanse med administrasjonen kan det opplyses at en regner med senest å være ferdig til onsdag kveld.

Fortsatt behandling av organisasjonskomitéens forslag.

1. Sammenslutning av beslektede fag eller industrier i et felles forbund.

Organisasjonskomitéen innstilte:

1. Tidligere kongressers krav om sammenslutning av nedennevnte forbund frafalles:
 - a) Norsk Bekledningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund.
 - b) Norsk Skotøyarbeiderforbund og Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund.
 - c) Tobakkarbeiderforbundet i Norge's tilslutning til Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.
2. Krav om sammenslutning av Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Baker- og Konditorforbund og Norsk Kjøttindustriforbund frafalles for tiden som aktuelt krav.
3. På steder hvor det ikke er et tilstrekkelig antall arbeidere til å danne selvstendige avdelinger i tilslutning til de respektive forbund i gruppe a) og b) eller punkt 2, dannes fellesavdelinger som sluttes til det forbund som representerer flertallet av arbeiderne. Det samme gjelder næringsmiddelindustrien, men fellesavdelingene må her sluttes til Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.
4. I næringsmiddelindustrien opprettes et kartell til behandling av alle saker av felles karakter, spesielt alle tariffspørsmål. Kartellet skal bestå av representanter fra Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Baker- og Konditorforbund og Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund. Sekretariatet velger en representant som tiltrer kartellstyret.
5. Landsorganisasjonen forutsetter at de øvrige foran nevnte forbund samarbeider om alle spørsmål av felles karakter og interesse, men det ansees overflødig å danne karteller.

Anton Andresen: Når det gjelder innstillingen vedrørende vårt forbund og Skinn- og Lærarbeiderforbundet, så var vi i

vårt forbundsstyre enige om ikke å si noe, da vi er enige i konklusjonen, men i premissene er vi ikke enige. Vi er fremdeles av den oppfatning at de 2 forbund burde være sammensluttet. Men vi er enige med Skinn- og Lærarbeiderforbundet om at en ikke bruker tvang. Men tanken bør holdes varm, ikke minst av hensyn til bransjerådene, hvor både det ferdige produkt — skotøyet — og råstoffet er tatt med, altså både Skotøyarbeiderforbundet og Skinn- og Lærarbeiderforbundet. Jeg vil gjerne ha sagt dette fordi vi mener at dette er en naturlig konsekvens. Men vi vil ikke være med på å øve tvang.

Bjarne Dahlberg: Jeg tror det er riktig når vi behandler dette spørsmål, først å avgjøre om hvorvidt vi har fullmakt til å fremkomme med en slik innstilling fra Organisasjonskomitéen. Hvor langt strekker komitéens mandat? En opphever på denne måte faktisk en del av kongressens vedtak. Kan vi gjøre det? Det bør først avgjøres og så får en avgjøre komitéens innstilling etterpå. Min personlige mening er at dette under alle forhold bare kan bli en henstilling til fagkongressen; intet annet.

Dirigenten: På 1. side står fagkongressens vedtak. Det heter der:

1. Det velges en organisasjonskomité på 15 medlemmer som får til oppgave å utrede alle foreliggende organisasjonsproblemer. Alle forslag i samband med organisasjonsspørsmål oversendes denne komité.
2. Representantskapet får fullmakt til å gjøre de nødvendige vedtak etter at utredningen er forelagt forbundene og samorganisasjonene til behandling.

Elias Volan: Kongressen har gitt representantskapet fullmakt til å behandle og avgjøre alle foreliggende organisasjonsspørsmål.

Rasmus Rasmussen: Jeg har inntrykk av at en sitter og venter på et av de viktigste spørsmål. Selv om kongressen vedtok at representantskapet kan beslutte her, så står det organisasjonene fritt for i behørig tid å sende sine forslag til kongressen. Det er riktig som innlederen ga uttrykk for at bakerne og slakterne og pølsemakerne er i forgrunnen når det gjelder N.N.N. Men en glemte Tobakkarbeiderforbundet. Tar en for seg vedtakene i disse spørsmål, så feirer vi i dag sølvbryllup i

denne sak. Vi får håpe at vi ikke også skal feire gullbryllup. Jeg har tidligere sagt at det å sende sakene til 15-mannskomiteen var å sende det på ny ørkenvandring. Når innlederen sa at det gjelder mindre forbund innen nærings- og nytelsesmiddelindustrien, så er forholdet det at det bare er mindre forbund der. Vi må hvis det er meningen at vi virkelig skal nå fram til en konsolidering og styrkelse av organisasjonen, også se å gjennomføre kongressens vedtak og her er jeg i overensstemmelse med organisasjonskomitéen. Og på side 31 står det:

«I dag står arbeiderklassen foran nye og mer vidtrekkende oppgaver enn de som umiddelbart forelå i 1923. Fagorganisasjonen har mer enn fem-doblet sitt medlemstall. Arbeidernes politiske organisasjoner har fått flertall i Stortinget og har regjeringsmakten. En står foran oppbyggingen av det industrielle demokrati og derigjennom å legge grunnlaget for en sosialistisk samfunnsordning. Men ved arbeiderklassens politiske maktovertakelse har den også fått ansvaret for samfunnsforvaltningen og for den videre utvikling politisk, økonomisk, sosialt og kulturelt. Arbeiderbevegelsens oppgave er derfor i dag av langt mer vidtrekkende karakter enn den som umiddelbart forelå i 1923. Var det den gang nødvendig for utnyttelsen av solidariteten å konsolidere arbeiderklassens kampkraft, er dette langt mer nødvendig i dag.»

Hva innbyr innstillingen til? Den innbyr til en avvikelse av vedtakene i 1923. Vi kan se på innstillingen side 37: «Under henvisning til foranstående foreslår Organisasjonskomitéen at Landsorganisasjonens representantskap fatter følgende vedtak: «Tidligere kongressens krav om sammenslutning av nedennevnte forbund frafalles.» Og i punkt c side 38 heter det: «Tobakkarbeiderforbundet i Norge's tilslutning til Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund» og i punkt 2: «Krav om sammenlutning av Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Baker- og Konditorforbund og Norsk Kjøttindustriforbund frafalles for tiden som aktuelt krav.» Hva sa innledningen? Jo, «arbeiderbevegelsens oppgave er i dag av langt mer vidtrekkende karakter enn den som umiddelbart forelå i 1923. Var det dengang nødvendig for utnyttelsen av solidariteten å konsolidere arbeiderklassens kampkraft, er dette langt mer nødvendig i dag.» I dag heter det: *Frafalles*. Leser en videre, så ser vi at vi får et magert bein og en kringel. På steder ute i landet hvor det bare finnes et par bakere eller et par slaktere og pølsemakere, men ikke tilstrekkelig til å danne selvstendige

avdelinger, skal disse sluttes til det forbund som representerer flertallet av arbeiderne på stedet. Vi kan se videre på side 40, hvor det heter: «Under henvisning til foranstående foreslåes at Landsorganisasjonens representantskap fatter følgende vedtak: 1. «De tidligere kongressers krav om sammenslutning av følgende forbund opprettholdes.» Og så står det Norsk Formerforbund. Der skal kravene opprettholdes. Hvis vi ikke husker feil så kan det være en viss redsel for store forbund. Vil en være konsekvent, så må en si til seg selv at den innstilling som foreligger i dag — må for å være mild — sendes tilbake til komitéen. Jeg vil henstille til representantskapet å si i fra sin tydelige mening. Jeg er oppmerksom på at det er vanskelig for meg å komme fram. Men slik som innstillingen er formet i ånd og tone, bør den sendes tilbake. Vi vil ha greit for oss *hva* en mener. Innstillingen er organisasjonsoppløsende i hele sin struktur. Det har aldri vært så nødvendig å konsolidere arbeiderklassen som nå. Vi kommer ganske sikkert fram til saker og forhold som vil vise at konsolidering er nødvendig. Jeg skulle ha gitt innlederen noen hipp; men jeg skal unnlate det. Jeg er enig med innlederen i at vi skal ha retningslinjer, men her innbys vi ikke til noen retningslinjer. Vil en fremdeles ha fribytteriet rådende, så vedtar en innstillingen. Men ut fra det jeg har sagt foreslår jeg på mitt forbunds vegne:

«Organisasjonskomitéens innstilling kan ikke godtas.

I henhold til tidligere kongressvedtak opptas, med Landsorganisasjonens medvirken, forhandlinger innen beslektede forbund om sammenslutning.

Forhandlingsresultatet forelegges medlemmene til uravstemning.»

Nils Hovland: Jeg vil komplimentere Organisasjonskomitéen med innstillingen. Jeg vil ikke si at den er organisasjonsoppløsende som Rasmussen sa. Skulle den linje som fagkongressen vedtok og som Rasmussen sitter på hevdes, så vil det virke *oppløsende*. Vårt forbund har helt fra 1923 sagt at det ikke vil gå inn i N.N.N. Vi har våre selvstendige arbeidsplasser. En sammenslutning av disse forbund vil ikke bringe oss fordeler. Å tvinge medlemmene av et forbund inn i et annet vil aldri skape noen tillit. Jeg er enig med Organisasjonskomitéen at en ad frivillighetens vei søker å komme fram til en løsning, og hvor et forbund ikke vil, må en ikke bruke tvang. Baker- og Konditorforbundet vil være og akter fortsatt å være et *eget* forbund. Vi

takker Organisasjonskomitéen for dens innstilling. Vi kunne for vårt vedkommende tenke oss et industriforbund. Vi har selv tatt til oss sjåførere, brødkjørere og andre som arbeider i vårt yrke. Det naturlige ville være at en tok med de som arbeidet i møllene, slik at en fikk alle de som er med i framstillingen av det ferdige produkt — altså et industriforbund. Det er vi enig i. Butikkdamene i bakerforretningene burde være organisert i vårt forbund. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund er flinke når det gjelder våre *egne* bedrifter — arbeiderforetakender. Men vi ser når det gjelder de private bedrifter i Bergen, at en er uorganisert. Mens lønningene i de kooperative bedrifter og arbeiderforetakender ligger langt høyere enn hos private. De nevnte grupper bør stå hos oss, men jeg skal ikke stille forslag.

Konrad Nordahl: Jeg kan forstå Rasmussen. For enhver gammel tilhenger av industriforbundsformen, kan man si at det er et tilbakeskritt. Vi har nå i 25 år holdt på med dette. Vi har gjort vedtak og hatt konferanser med forbundene. Delvis er det lyktes; men i de fleste tilfeller ikke. Vi må ta konsekvensen av at et forbund ikke vil la seg tvinge. Den konsekvens vil en neppe ta og sette organisasjonen utenfor L.O. av hensyn til organisasjonsformen. Jeg vil anbefale den foreliggende innstilling. Noe av de samme konstallasjoner som foreligger i dag, vil nok også komme fram på fagkongressen. Rasmussen sier at en opprettholder det for enkelte forbund; men ikke for andre. Når det gjelder jernindustrien og bygningsindustrien så er en inne på samme arbeidsplass. Det er logisk at en innenfor hver av disse industrier får en sammenslutning hurtigst mulig. Vi har nådd fram til en innstilling for sammenslutning av Høvleriarbeiderforbundet og Bygningsarbeiderforbundet. Men vi burde ha fått Høvleri- og Treindustriarbeiderforbundet sammen. Vi har også arbeidet med Tekstil- og Bekledningsarbeiderforbundet. De står på forskjellige arbeidsplasser og har hver sin del av arbeidet. Jeg vil advare mot Rasmussens forslag. Det er å sende saken på ørkenvandring.

Rasmus Rasmussen: Jeg beklager, formann, at du tok mitt innlegg for sørgmodig. Det var det ikke. Men du er inne på den *negative linje* , å overlate til forbundene selv å bestemme. Nå skal det være slutt med forhandlingene innen nærings- og nytelsesmiddelindustrien om sammenslutning og så får vi fri-

byttere. Hovland var inne på møllene og gjærfabrikkene. Du skulle ha tatt med margarinfabrikkene også. Etter hvert kan andre også komme og spise opp N.N.N. ved at en mener at de skal ha de og de medlemmer. På alle kongresser fra 1923—1946 har vi vedtatt at organisasjonen skulle konsolideres. Svakheten innenfor vår organisasjon har vært unnfalldenheten ved ikke å gjennomføre organisasjonens beslutninger. På den måte kommer en i organisasjonsoppløsning. Er det den norske fagorganisasjon verdig? Dette er siste gang jeg taler i denne sak. Det er ikke ut fra noe prestisjehensyn jeg taler; men ene og alene fordi jeg mener det vil tjene til styrkelse av organisasjonen.

Elias Volan: Det er naturligvis ingen som har noen annen hensikt enn å legge forholdene slik til rette at arbeiderne blir best mulig organisert. I dette ser jeg Landsorganisasjonen som fellesnevneren. Kom en ut i konflikt, så måtte Landsorganisasjonen sørge for at alle ble holdt slik at en kunne nå fram til en felles avgjørelse. Landsorganisasjonen har også måttet skyte til ekstraordinært til de svake ledd og det må den fortsatt gjøre i framtiden. Men spørsmålet er om det er nødvendig å ha 2 forbund for å få en overenskomst. Vi hadde tidligere forhandlingsutvalg innenfor forskjellige industrier, som var like stort som dette representantskap. En måtte gå til innskrenkning av disse utvalg. Det er klart at fellesorganisasjonen må ta hensyn til flertallets interesser i vedkommende industri. Vi så riktignok at det var enkelte forbund som av den grunn gikk ut; men det var ikke noe å gjøre ved det. Men å tvinge 2 forbund som bare har visse berøringspunkter, men ellers har hver sine arbeidsplasser, er uriktig. Tobakkarbeiderforbundet har sitt eget forbund, også i andre land hvor industriforbundsformen er gjennomført. Vi foreslår et kartellstyre, hvor L.O. er representert. Det finnes i dag ingen muligheter for å få de 3 forbund sammen. Disse 3 forbund har ikke noen berøringspunkter på noen arbeidsplass. De er fullstendig hver for seg. I 1923 var det annerledes. Da var det slik at Bakerforbundet f. eks. bare hadde bakerne og konditorene, mens Arbeidsmandsforbundet hadde brødkjørerene og andre arbeidere utenom svennene. Jeg skal minne Rasmussen om et forhold. Jeg var på et landsmøte der engang og det var de som mente at Rasmussen var for mild overfor bakerne og slakterne og pølsemakerne. Da svarte Rasmussen, at når vi bare får disse grupper med, så kan vi ta de vedtak vi vil. Da svarte Nygård i Bakerforbundet: Se, der har

vi det. Når vi bare kommer med i N.N.N. så skal vi altså knektes. En må ta tilbørlig hensyn også til de spesialutdannede. Det kreves atskillige kvalifikasjoner. En finner seg ikke til rette, hvis ikke ens forhold er som andre fagarbeideres.

Alfred Nilsen: En taler gikk i sitt innlegg til et meget lidenskapelig angrep på vårt forbund fordi vi har butikksamene. Ja, en kan så godt forstå at en blir lidenskapelig når det gjelder damer. Butikksamene skal imidlertid stå i vårt forbund. Vi har da også organisert disse og har avtaler for butiksdamer både hos private arbeidsgivere og andre. En kunne vel også ha grunn til å håpe at bakerne ville hjelpe oss med å få butikksamene i bakerforretningene organisert. En taler mente at vi ikke hadde så gode tariffer med de private arbeidsgivere som med kooperasjonen og fagforbundenes kontorer. Siste år hadde vi overenskomster med 2 700—2 800 firmaer. Det var mest private og de skiller seg ikke vesentlig fra våre andre overenskomster. Til å begynne med var selvsagt overenskomstene med de kooperative bedrifter avgjørende for oss. Men slik er ikke forholdet nå lenger. Vårt forbunds organisasjonsområde vil alltid komme til å ligge på tvers av de øvrige fagforbund.

Malvin Knudsen: Den sammenslutning en har arbeidet med fra 1923 til nå har fått en dårlig slutt. Nå går Organisasjonskomitéen med nesen i en klut og derfor taler Rasmussen i dag for døde ører. En har utsatt spørsmålene på ubestemt tid. En tar ikke konsekvensene av de vedtak fagkongressen har tatt. Det må være forbundenes oppbygging, som må være avgjørende og ikke hvorvidt en er fagarbeider eller ikke.

Helmer Karlsson: Volan har redegjort i vårt hovedstyre om saken, og stort sett er det enighet i vårt hovedstyre om den. Rasmussen sier at innstillingen er organisasjonsfiendtlig. Vi har 4 ganger hatt saken til uravstemning blant medlemmene og den er alltid blitt forkastet. Å tvinge fram en sammenslutning vil være organisasjonsoppløsende. Det må komme fra medlemmene. På vårt landsmøte ble det vedtatt følgende:

«For å komme fram til en effektiv løsning av industriforbundsformen, må det arbeides av all kraft for å få den bransjevis sammenslutning gjennomført, ved at alle som har sitt virke innen kjøttindustrien blir organisert i tilslutning til Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund.»

Bakgrunnen for det er at vi står i den situasjon at vi på mange arbeidsplasser har en del butikkpersonale som er organisert i Handel- og Kontor. Vi har ekspeditører som arbeider like meget inne i pølsemakeriet og de har mer berøring med oss enn med nevnte forbund. Jeg vil anbefale innstillingen.

Nils Hovland: Jeg har ikke kritisert Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund for overenskomstene med de kooperative bedrifter og forretninger. Men jeg har sagt at organisasjonsprosenten er liten når det gjelder butikkpersonalet i private forretninger. Hvis Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund kan klare å organisere butikkpersonalet og få ordentlige overenskomster så er det bra. Men jeg tror det skulle være lettere for bakerne å få butikkpersonalet organisert. Vi stiller ikke noe krav om det. Kan Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund klare det, så har vi ikke noe imot det.

Votering: Ved alternativ votering mellom Organisasjonskomitéens (sekretariatets) prinsipale innstilling og første del i Rasmussens forslag, ble sekretariatets (Organisasjonskomitéens) innstilling vedtatt mot 12 stemmer, som ble avgitt for Rasmussens forslag. — Dermed bortfalt siste del av Rasmussens forslag. — 1. del i Organisasjonskomitéens forslag ble vedtatt mot et par stemmer. Punkt 2 ble vedtatt mot 4 stemmer. Punkt 3, 4 og 5 ble enstemmig vedtatt.

2. *Samling av alle arbeidere i én industri til ett felles forbund.*

Sekretariatet (Organisasjonskomitéen) innstilte:

1. De tidligere kongressers krav om sammenslutning av følgende forbund opprettholdes:
 - a) Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Murerforbund.
 - b) Norsk Centralforening for Boktrykkere, Norsk Bokbinder- og kartonnasjearbeiderforbund og Norsk Litografisk- og Kjemigrafisk Forbund.
 - c) Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Formerforbund.
 - d) Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokomotivmannsforbund.
2. Når to eller flere forbund sluttes sammen, overtar fellesforbundet alle økonomiske forpliktelser som spesialforbun-

dene har til andre organisasjoner, institusjoner eller enkeltpersoner.

3. Ved sammenslutningen av forbund må medlemmene sikres mot økonomisk tap av opparbeidede rettigheter i organisasjonen. Rettigheter i spesialforbundene og i fellesforbundet må dog sees i sammenheng, slik at medlemmenes samlede rettigheter i spesialforbundene og fellesforbundet blir avveiet på en riktig måte, men hovedprinsippet må være at intet medlem påføres tap ved sammenslutningen.
4. Ved sammenslutning av forbund overtar fellesforbundet spesialforbundenes alle aktiva hvis det ikke er enighet mellom forbundene om noe annet.
5. Ved sammenslutning av forbund skal spesialforbundenes medlemmer gis betryggende garanti for at deres faglige rettigheter blir respektert og faggrensene overholdt.
6. Spesialforbundene garanteres til enhver tid en rimelig representasjon i fellesforbundet så vel i administrasjonen, styret (forretningsutvalget) som i representantskap og landsmøter.
7. De forbund som skal sluttes sammen pålegges å velge et organisasjonsutvalg med like mange representanter fra hvert forbund, med oppdrag å utrede alle spørsmål som står i forbindelse med en sammenslutning. Utredningene må foreligge innen utgangen av 1948. Sekretariatet velger 1 representant til hvert organisasjonsutvalg. Sekretariatets representant sammenkaller organisasjonsutvalget og leder dets møter.
8. Inntil sammenslutningen mellom de grupper og forbund som er nevnt under punkt 1) a—d kan finne sted, pålegges hver gruppe å nedsette et kartell med like mange representanter fra hvert forbund samt 1 representant oppnevnt av Sekretariatet. Kartellet skal behandle alle spørsmål av felles karakter, spesielt alle tariffspørsmål.

Fra Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund forelå følgende skriv datert 15. september 1948:

«Ved at organisasjonskomitéens innstilling kommer opp til behandling på L.O.s representantskapsmøte den 20. september 1948, besluttet vårt forbunds landsstyre den 14. ds. å uttale:

Når det gjelder organisasjonsformene er det i vårt som andre forbund delte meninger om dette. Imidlertid er ethvert

forbund på grunnlag av sitt virkeområde og forbundets lover blitt medlem av L.O. for gjensidig gagn og beskyttelse for forbundet og L.O.s eksistens og virke.

Så lenge det enkelte forbund gjør sin skyldighet mot L.O. og ikke handler imot de forutsetninger som medlemsskapet i L.O. og det enkelte forbund er og var bygd på dengang et forbund ble medlem av L.O., plikter L.O. og dets medlemmer å verne det enkelte forbunds suverenitet. Når derfor forutsetningene for medlemsskapet i L.O. er de samme for de store som for de små forbund, kan hverken et mindretall eller flertall i noen av L.O.s forsamlinger treffe beslutninger om det enkelte forbunds likvidasjon.

Derfor er det det enkelte forbunds medlemmer som må bestemme om forbundet skal fortsette som eget forbund eller om sammenslutning med andre forbund ønskes. Forbundets medlemmer må altså selv avgjøre forbundets skjebne.

Beslutninger som derfor fattes i L.O.s instanser om sammenslutning eller ikke, kan derfor kun være rådgivende. Om det enkelte forbund vil følge det eventuelle råd, må forbundets medlemmer selv avgjøre.»

Eivind Nilsen: Jeg vil i motsetning til Rasmussen si at Organisasjonskomitéen har vært flink til å komme vekk fra tvangssammenslutninger. Det opprettholdes nå bare for 4 forbund. En burde oppheve alle tvangssammenslutninger som foreligger og stille forbundene fritt. Det er jo slik det har foregått gjennom tidene når det gjelder organisasjonsformene. Det bør også få sitt uttrykk her, slik at Landsorganisasjonen blir ferdig med denne sak og at en heretter løser det ut fra det behov som er til stede. For litografene og kjemigrafene stiller saken seg slik at en anser det helt uriktig å gå til sammenslutning. Riktignok arbeider disse forbund hver for sine medlemmers interesser, men hvert av disse forbund eller begge i fellesskap, vil ikke kunne vareta våre gruppes interesser, slik som vi kan gjøre det. Vi innser at utviklingen innenfor vårt fag vil kunne føre til en *utvidelse* av samarbeidet. Vi må først ha løst en rekke ting før en slik sammenslutning. Det er fremdeles en livsbetingelse for oss å beholde en selvstendig organisasjon. Forholdene har for øvrig ført til at det blir L.O. som mer og mer tar de store avgjørelser, og den tar også bestemmelse om hvilke framstøt de enkelte forbund kan få foreta. Det er uforståelig at en kjører fram med trusler overfor

disse forbund, slik som det står anført på side 40 i innstillingen: «Det må tillates hovedforbundet i vedkommende industri å organisere alle arbeidere i industrien innenfor den ramme Landsorganisasjonen har besluttet.» Det må nå bli slutt på de evige drøftelser om organisasjonsformene. Jeg vil istedenfor «De tidligere kongressers krav om sammenslutning av følgende forbund opprettholdes» foreslå:

«Første setning i forslaget punkt 1 forandres og gis følgende ordlyd:

De tidligere kongressers vedtak om sammenslutning av nedenstående forbund skal fortsatt gjelde som retningslinje for forbundenes videre utbygging til industriforbund. Sammenslutning blir å gjennomføre etter hvert som det oppnåes enighet mellom de respektive forbund.

a, b osv. som innstillingen.»

Det er i overensstemmelse med det vi vedtok i den foregående sak.

Thorleif Andresen: Jeg skal for så vidt ikke komme inn på noe særskilt når det gjelder den foreliggende sak. I det første vedtak representantskapet gjorde, *opphevede* en tidligere vedtak. For vårt vedkommende har vi ikke gått imot industriforbundsformen. På side 91 i innstillingen har vi framholdt vår oppfatning. Vi mener det er ingen idé å kjøre dette fram. Det må avgjøres av medlemmene og vi vil sikkert få det samme resultat. På tross av hva vedtakene går ut på, tar vi de forbehold som er inntatt på side 91. Vi får ta saken slik som den etter hvert framtvinger seg blant medlemmene. De står iallfall helt uforstående overfor en tvangssammenslutning.

Elias Volan: Også når det gjelder disse grupper mangler vi ikke uravstemninger eller landsmøtebehandling. Men vi mangler en ting ved dette og det er forklaringen om hvordan medlemmenes forhold blir etter en sammenslutning. Hvis Murerforbundet går inn i Bygningsarbeiderforbundet, hvilke garantier har murerne for sine interesser? Slik også når det gjelder de andre forbund. Det er denne orientering som medlemmene har rimelig krav på å få vite. Hva de ikke har fått hittil og det har naturlig ført til at de ikke har gått med på sammenslutning. Medlemmene må få rede på alle forhold. Jeg er klar over at Murerforbundet har sitt vedtak og at en må av-

gjøre det ved uravstemning eller ved et landsmøte. Men også disse forbund skal ha et kartell inntil en sammenslutning er mulig.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets (Organisasjonskomitéens) prinsipielle innstilling (opprettholdelse av tidligere kongressers krav om sammenslutning) og Eivind Nilsens forslag, ble sekretariatets innstilling vedtatt mot 13 stemmer, som ble avgitt for Nilsens. — Deretter ble det punktvis votering om sekretariatets innstilling. Punkt 1 a ble vedtatt mot 7 stemmer, 1 b vedtatt mot 10 stemmer, 1 c vedtatt mot 8 stemmer, 1 d vedtatt mot 4 stemmer. Punktene 2, 3, 4, 5, 6, 7 og 8 ble enstemmig vedtatt.

Organisasjon av hushjelp.

Fra Organisasjonskomitéen forelå følgende:

Vedrørende organisasjon av hushjelp: Som det framgår av kongressens vedtak ble sekretariatet bemyndiget til å undersøke om hushjelpen kan slutes til Landsorganisasjonen gjennom Norsk Kommuneforbund eller Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund, eventuelt om det bør dannes et eget forbund for hushjelp. Organisasjonskomitéen har konferert med Kommuneforbundet og Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet om saken. Begge forbund mener at det ligger utenfor deres område å søke organisert hushjelpen. Tilbake står da spørsmålet om det kan antas at hushjelpen kan danne et tilstrekkelig grunnlag for en stabil, selvstendig organisasjon.

Organisasjonskomitéen mener at det iallfall foreløpig vil være svært vanskelig å organisere et selvstendig forbund av hushjelpen. Kommuneforbundet kan ikke avgi de grupper av medlemmer som Hushjelpens Landsutvalg har pekt på, uten å bryte sitt eget organisasjonsgrunnlag og med de forutsetninger som alltid har vært til stede for oppbyggingen av Norsk Kommuneforbund. Imidlertid er det en rekke grupper av så vel kvinnelige som mannlige arbeidere som vanskelig kan plasseres i et allerede bestående forbund. Vi skal her peke på vaktmestrene i private eiendommer, som nå delvis er organisert i Norsk Kommuneforbund og delvis i andre forbund. Vi har en gruppe som omfatter revy- og kabaretgruppen, tivoliarbeiderne, avsibudene (som nå står tilsluttet samorganisasjonen, men ikke Landsorganisasjonen), rengjøringskvinnene som har full eller delvis beskjeftigelse i private eiendommer og hjem. Det viser seg også at en til stadighet har henvendelse fra større eller mindre grupper som vanskelig kan overføres til et allerede bestående forbund.

Organisasjonskomitéen foreslår derfor at Landsorganisasjonen bør søke å organisere et samleforbund for alle grupper som ikke industrielt eller fagmessig kommer inn under et av de bestående forbund. En viser for øvrig til bilag V, som omfatter de konferanser Organisasjonskomitéen har hatt med de interesserte forbund.

Under henvisning til foranstående foreslo Organisasjonskomitéen at representantskapet fattet følgende vedtak:

«Sekretariatet bemyndiges til å søke organisert et samleforbund som omfatter de grupper som er nevnt i foranstående premisser.»

Konrad Nordahl: Det er en ting sekretariatet var i tvil om og det er dette om et samleforbund. Vi var redd for at vi skulle få en sammenslutning som ikke klarte sin egen økonomi. Sekretariatet vil nok se både vel og lenge på denne bemyndigelse.

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

De merkantile og tekniske funksjonærers organisasjonsforhold.

Følgende innstilling forelå:

1. Landsorganisasjonen utvider sitt organisasjonsområde til også å omfatte de tekniske funksjonærer.
2. Inntil Landsorganisasjonen treffer annet vedtak organiseres alle funksjonærer i det private arbeidsliv i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Det samme gjelder funksjonærer som er beskjeftiget ved offentlige bedrifter som industrielt hører sammen med bedrifter i det private arbeidsliv.
3. Funksjonærer i Statens og kommunenes tjeneste organiseres i tilslutning til de respektive etatsforbund eller i Kommuneforbundet, med begrensning som er nevnt i punkt 2.
4. Det henvises for øvrig til Komitéens innstilling i fagskille-spørsmål når det gjelder arbeids- og organisasjonsområdet for Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Videre forelå følgende mangfoldiggjorte innstilling angående

Norges Ingeniør- og Teknikerorganisasjons forhold til Landsorganisasjonen og dens tilsluttede forbund.

Denne sak ble behandlet i sekretariatet 20. januar i år, og det ble da valgt følgende komité til nærmere å utrede saken: Konrad Nordahl, P. Mentsen, Torbjørn Henriksen, Arthur Ruud og Alfred Nilsen.

Komitéen legger fram sådan innstilling:

Norges Ingeniør- og Teknikerorganisasjon (Nito) er en faglig sammenslutning av teknikere uten høyskoleutdannelse. Slike teknikere er ansatt i det private næringsliv så vel som i kommuner og staten.

I den senere tid har Nito satt i gang verving av medlemmer innenfor kommunale etater og innen forskjellige etater i staten. Organisasjonen har også forsøkt å få opprettet avtaler eller regulativer for fastsettelse av lønns- og arbeidsvilkårene til sine medlemmer. Den har også fått gjennomført forhandlingsrett med staten og Oslo kommune. Dette har ført til nokså uholdbare forhold, og har skapt vansker bl. a. for Norsk Kommuneforbund, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, Norsk Telegraf- og Telefonforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund. Disse forbund har skriftlig anket saken inn for Landsorganisasjonen.

Etter den organisasjonsform en har, skal teknikere som er ansatt i offentlige etater — staten og kommuner — organiseres i Landsorganisasjonens etatsforbund som også skal opprette overenskomster, avtaler og regulativer som fastsetter deres lønns- og arbeidsvilkår. For så vidt angår privat industri og næringsliv, kan Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund organisere tekniske funksjonærer og opprette overenskomster som fastsetter deres lønns- og arbeidsvilkår.

Komitéen har intet å innvende mot at teknikere som er medlemmer av Landsorganisasjonen også står tilsluttet sin yrkessammenslutning så lenge denne varetar yrkets rent faglige interesser, men mener det blir helt uholdbare forhold, hvis deres spesielle yrkesorganisasjon får rett til å opprette avtaler om lønns- og arbeidsvilkårene. Det vil komme i strid med Landsorganisasjonens og dens tilsluttede forbunds interesser. Komitéen mener videre at det med staten må fastsettes bestemte regler, slik at det blir vedkommende etatsforbund som forhandler angående lønns- og arbeidsvilkårene for samtlige ansatte innen vedkommende etat. For kommunene må det likeledes fastsettes regler om forhandlingsretten, slik at Kommuneforbundet, som representerer det alt overveiende flertall av kommunale lønnstakere, forhandler om lønns- og arbeidsvilkårene for samtlige lønnstakere som er tilsatt i kommunene.

Etter tidligere vedtak av representantskapet, har Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund fått rett til å organisere teknikere m. v. i det private næringsliv. Dette forbund

bør da søke organisert industriforeninger omfattende både de tekniske og merkantile funksjonærer, og også ordne disse funksjonærers lønns- og arbeidsvilkår.

Organisasjonskomitéen har i sin innstilling til representantskapet angående de tekniske funksjonærer utformet sådant forslag til vedtak:

- «1. Landsorganisasjonen utvider sitt organisasjonsområde til også å omfatte de tekniske funksjonærer.
2. Inntil Landsorganisasjonen treffer annet vedtak organiseres alle funksjonærer i det private næringsliv i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Det samme gjelder funksjonærer som er beskjeftiget ved offentlige bedrifter som industrielt hører sammen med bedrifter i det private næringsliv.
3. Funksjonærer i statens og kommunenes tjeneste organiseres i tilslutning til de respektive etatsforbund eller i Kommuneforbundet, med begrensning som er nevnt i punkt 2.
4. Det henvises for øvrig til komitéens innstilling i fagskillemåls spørsmål når det gjelder arbeids- og organisasjonsområdet for Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.»

Under henvisning til foranstående vil komitéen foreslå for sekretariatet:

1. Landsorganisasjonen anerkjenner Nito som yrkessammenslutning med formål å vareta yrkets spesielle faglige interesser, men godkjenner ikke at denne organisasjon opptrer som part ved fastsettelse av lønns- og arbeidsvilkår for sine medlemmer.
2. Fastsettelse av lønns- og arbeidsvilkår for teknikere som også har medlemsskap i Nito, må skje gjennom
 - a. ved staten: de forskjellige etatsforbund tilsluttet Landsorganisasjonen hvis organisasjonsområde det er.
 - b. for kommunene: Norsk Kommuneforbund,
 - c. i det private næringsliv: Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.
3. Overfor andre spesielle yrkesorganisasjoner av samme karakter som Nito inntar Landsorganisasjonen samme standpunkt.
4. Spørsmålet om fastsettelse av bestemte regler angående forhandlingsretten med staten og kommunene, opptas til behandling i samarbeidskomitéen med DNA.

Denne innstilling var behandlet i sekretariatet den 7. september 1948, som foreslo for representantskapet:

Innstillingen godkjennes.

Karsten Torkildsen: Da spørsmålet var oppe i sekretariatet reserverte jeg meg for å stå fritt i representantskapet. Vi vet at det er teknisk personale, som gjerne vil være med, som kjemikere, laboranter og andre. Spørsmålet er om det ikke er lettere å få disse med i industriforbundene. De føler seg ofte mer knyttet til det industriforbund som har overenskomstforholdet og folkene organisert. Jeg tar derfor den reservasjon, men jeg vil ikke stille noe annet forslag, for i punkt 2 står det for så vidt en reservasjon.

Andreas Torp: Jeg er ikke imot at de organiseres i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, men vi må ha bestemte regler. Hvis de har gjennomgått teknisk skole i 2 år så kan de bli medlem i Nito. De andre teknikere vi har i industrien og som ikke har tatt den 2-årige skole, men gjør det samme arbeid, bør få bestemte regler. En må ellers få tilhøre det forbund som er i industrien. Vi har teknikere som gjerne vil stå i vårt forbund, men de kan ikke det. Innstillingen er ikke klar. Vi må få bestemte regler om at bare de som ikke utfører manuelt arbeid skal stå i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Elias Volan: Det framgår tydelig av innstillingen hva vi mener. De som ikke utfører manuelt arbeid skal stå i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Ved Årdal Verk var det teknikere og funksjonærer som mente at det måtte gå an å bygge opp et spesielt forbund av disse grupper og også for det merkantile personale, idet en mente at de i alminnelighet hadde lite med Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund å gjøre. Når det gjelder staten og kommunene, så er jo saken klar. Vil en ha bedriftsfunksjonærene inn i Landsorganisasjonen så må en danne et eget forbund for disse. Det er min oppfatning, hvis vi skal komme fram til en fullstendig kontroll av arbeidslivet her i landet.

Alfred Nilsen: Landsorganisasjonen er nå så omfattende at det som står igjen er funksjonærene. Spørsmålet gjelder teknikerne. Nito står utenfor Landsorganisasjonen, og de har sendt

ut en faglig sekretær som driver agitasjon. Ved siden herav har vi Arbeidslederforbundet, som vi tidligere hadde gjensidighetsavtale med. Men så oppsa forbundene disse gjensidighetsavtaler. Vår oppgave er blant annet den å organisere disse funksjonærer. Der har vi vår største oppgave. Det forbauser meg at funksjonærene ved Årdal Verk ikke hadde interesse av å stå i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Vi har dem organisert og har avtale for dem. Vi har også to avtaler med Arbeidsgiverforeningen for teknisk personale. Spørsmålet er hvordan en skal få dem organisert. Spørsmålet gjelder først og fremst å få dem med i et forbund, inntil de selv kan danne sitt eget forbund. Vi må her oppta konkurransen med Nito. Vi ser det for vårt vedkommende slik at vi her får et oppdrag av Landsorganisasjonen og de øvrige forbund. Det må da også være det beste først å samle dem i et forbund for så senere å danne et eget forbund. Vi har ikke vært ute etter disse grupper. Det vil derfor være ønskelig om Landsorganisasjonen ville bidra sitt til å få tak i disse. Når det gjelder formennene så har det vært misforståelser. Det har vært sagt av Landsorganisasjonen at de kan gå inn i Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund, for ikke å gå inn i Arbeidslederforbundet. Vi blir på denne måte et samleforbund også for disse. Enkelte forbund synes å ville beholde formennene og vi har ikke noe imot det og vil ikke blande oss opp i de forhold. Vi har overenskomst for formennene i hermetikkindustrien med Arbeidsgiverforeningen. Jeg vil på denne måte ha gitt uttrykk for at vi ikke søker å gå inn på andres arbeidsområde. Det er et pålegg vi har fått av Landsorganisasjonen.

Josef Larsson: Det heter «arbeidende» formenn på side 45. Jeg vil anbefale at «arbeidende» blir strøket. Disse formenn rekrutteres oftest fra de fagorganisertes rekke og vi har inn tatt det standpunkt at de ikke skal stenges ute fra industriforbundet og hvor det er formålstjenlig å ha dem med. Forbundene bør stilles fritt.

Andreas Torp: Jeg vil nok engang presisere at teknikerne blir organisert i Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund og også formennene. Men jeg mener at en må trekke bestemte grenser. Jeg skulle ha interesse av å vite hvor Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund har overenskomstforhold for teknikere. En månedslønnet og timelønnet teknikere sitter nå

ved siden av hverandre og gjør det samme arbeid ved bedriften. Jeg vil så sterkt jeg kan si at spørsmålet om teknikerne har vi forhandlet med Arbeidsgiverforeningen om og jeg håper 4-mannsutvalget klarer å løse den sak.

Hans Hegg: En rekke formenn, som tidligere var medlemmer av vårt forbund, har arbeidet for å danne en egen avdeling innen jernindustrien og det vil være umulig å nekte denne avdeling når den blir dannet adgangen til å slutte seg til oss. Avdelingen vil bli på 4—500 medlemmer.

P. Mentsen: Det forbund som opptar disse medlemmer må også opprette tariffoverenskomsten. Det er en *nødvei* en her anviser. Kan en få dem organisert i Industriforbundet, så er det bra. Hvis ikke det går, så må en få dem organisert i Handels- og Kontorfunksjonærenes forbund.

Votering: Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt (side 45 og 46 i Organisasjonskomitéens forslag), likeledes innstillingen vedrørende Nitos forhold til L.O. og dens tilsluttede forbund.

Statsfunksjonærenes organisasjonsforhold.

Fra sekretariatet forelå følgende innstilling:

1. Kongressens beslutning om organisering av Statens funksjonærer og tjenestemenn m. v. i etatforbund opprettholdes og søkes gjennomført etter de retningslinjer og forslag Organisasjonskomitéen har anført.
2. Inntil Stortinget har behandlet Forsvarskommisjonens innstilling søkes alle arbeidere og funksjonærer som er beskjeftiget ved de militære bedrifter og etablissementer, samt ved flyplassene, organisert i tilslutning til Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
3. Når Stortinget har behandlet Forsvarskommisjonens innstilling bemyndiges Sekretariatet til sammen med Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund å organisere et eget forbund for Forsvarsetatens arbeidere og funksjonærer. Organisasjonsområdet må da også omfatte personalet ved flyplassene.

Eivind Engebretsen: Når en leser opplegget til den foreliggende innstilling, så mener Organisasjonskomitéen at politiet

og lensmannsbetjentene skal være organisert i ett forbund. Men når det gjelder Fengselstjenestemannsforbundet, så kan vi ikke være enig. Vårt landsstyre vedtok ikke å gå med på det. Når en ikke er for det, så er det fordi vi mener at vi vil drukne i et stort forbund. Politi og fengsel har for øvrig to vidt forskjellige oppgaver. Vi er riktignok nå et stort forbund, men så snart landssvikleirene opphører, så vil også forbundet innskrenkes. Vi har en 30-årig beståen som organisasjon å peke på og denne selvstendighet vil vi gjerne beholde. Nå kan en ikke si at vi ikke vil få våre forhold varetatt i Politiforbundet, men vi har vårt bestemte ønske om å beholde vårt forbund som det er. Stemningen for en sammenslutning er minimal. En har tidligere sagt at det tjener ingen hensikt å sammenblande to forbund, som ikke hører sammen. En sammenslutning av Politiforbundet og Lensmannsbetjentenes Landsforening er forståelig; men ikke når det gjelder Fengselstjenestemannsforbundet.

R. Digernes: Jeg kan ikke være helt enig i Organisasjonskomitéens behandling av vårt organisasjonsområde. Vi kan komme på steder hvor vi bare har 2—3 mann å organisere. Det vil koste oss mange penger. Vi må bygge våre avdelinger på fylkesvise organisasjoner. Men for å få dem organisert må vi ha en plattform å stå på. En burde ha gitt oss en sterkere grunn å stå på. Det ville ha vært å ønske at en kunne ha bygget på forsvarets bedrifter og arbeidsteder. Da hadde vi hatt en plattform å arbeide ut fra. Vi har i Oslo fått overført oss en gruppe fra Arbeidsmandsforbundet, som delvis er timelønnede; men de vil etter hvert bli faste tjenestemenn. Men etter innstillingen her så vil disse måtte overføres Jern- og Metallarbeiderforbundet. Vi kan ikke i dag overføre disse før vi har fått deres forhold behandlet i kartellet. Tar en disse fra oss, så tar en vekk det økonomiske grunnlag for oss. Jeg vil ikke ta opp noe forslag her for å dissentere fra Organisasjonskomitéen. Men vi må være litt forsiktige med Statstjenestemannslaget, slik at det kan klare sin oppgave.

Alb. Karlsen: Jeg vil gjerne ha en opplysning om hvordan det er med de som hører inn under hærens lagre og magasiner. Vi har ved frivillige forhandlinger overført disse til Statstjenestemannslaget. Men vi har fremdeles en rekke liknende grupper hos oss. Og overføre dem til Jern- og Metallarbeiderforbundet slik som innstillingen her lyder, er rivende galt. Er det nå forut-

setningen at vårt forbund skal overføre disse medlemmer ved militære lagre etc. til Jern- og Metallarbeiderforbundet? Eller som L.O. tidligere har bestemt, til Statstjenestemannslaget? Hvis en skal kjøre på den linje som i punkt 2, så vil det ikke bli drevet noe organisasjonsarbeid der før forholdene er ordnet. Vi må få fastsatt en bestemt regel. Vi er ikke uvillig til å overføre disse.

Elias Volan: Etter kongressens behandling var det en del arbeidere både ved flyvesenets og ved militære lagre som henvendte seg til L.O. om hvor de skulle stå organisert. Vi hadde ikke noe forbund dengang. Organisasjonskomitéen behandlet saken og en var enig om et etatsforbund. Men hvis en gjør det så må selvsagt alle som er beskjeftiget i militære verksteder inn der. Organisasjonskomitéen har ikke ment med denne innstilling at alle de som står organisert i et eller annet forbund partout skal overføres til Jern- og Metallarbeiderforbundet. Men hvor det kommer grupper som vil organisere seg, mente vi å ville henvise dem til Jern- og Metallarbeiderforbundet. Det vil sikkert være nødvendig å ha en konferanse om en deling. Representantskapet må være oppmerksom på at når vi har dette samlerforbund, som Tjenestemannslaget er, må en legge grunnlaget slik til rette at de har en økonomisk plattform for å kunne drive det organisasjonsarbeid de er pålagt. Vi har også konferert med Kommuneforbundet om overføring av trygdeverkets funksjonærer. Når det gjelder sammenslutningen av fengselsbetjeningen og politifolkene, så vil jeg be fengselsbetjentene ta det med ro. Jeg tror heller ikke at Politiforbundet har noen interesse av å få fengselsbetjeningen. Organisasjonskomitéens uttalelse må sees som en prinsipiell uttalelse, og det er ikke meningen å bruke organisasjonsmessig tvang. Vi tror en skal komme fram ved kameratslige forhandlinger for denne etats funksjonærer. Det er ikke meningen å påtvinge dem en organisasjonsform som kan bety utmeldelse.

Jens Dahl: Når det gjelder tolletaten så har vi 2 organisasjoner, en i tilslutning til Landsorganisasjonen og en utenfor. Hadde begge disse forbund stått i Landsorganisasjonen, så hadde selvsagt også disse forbund gått sammen i ett forbund. Hvordan dette skal løses, avhenger av hvordan statstjenestemennenes forhold utvikler seg. Jeg er derfor enig i Organisasjonskomitéens innstilling. Når det gjelder fengselsbetjentenes betenkelig-

heter overfor en sammenslutning med Norsk Politiforbund, så forstår vi godt det.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Organisasjonsforholdene i skipsfarten.

Norsk Sjømannsforbund.

Denne sak ble nå opptatt av hensyn til at representantene for Norsk Sjømannsforbund, imorgen var forhindret fra å være til stede.

Sekretariatet innstilte:

1. *Norges Skipsførerforbund* kan ikke opptas som organisasjon i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
2. *Norsk Styrmannsforening*, opptas i Landsorganisasjonen som selvstendig forbund, hvis ønske herom framkommer.
3. *Det norske Maskinistforbund* og *Norsk Losforbund* blir stående i Landsorganisasjonen som selvstendig forbund.
4. *Norsk Sjømannsforbund* skal omfatte alle grupper av mannskaper, hvis de ikke er tilsluttet et av de forbund som er nevnt i pkt. 1, 2 og 3.
5. Det kartell som er opprettet av forbund tilsluttet Landsorganisasjonen og I.T.F. søkes utvidet til å omfatte Norsk Jernbaneforbund og Norsk Styrmannsforening. Kartellet skal behandle alle viktige spørsmål som angår de arbeidere og funksjonærer som er beskjeftiget i transportvirksomheten, spesielt tariffspørsmål, som kan tenkes å ha innflytelse på andre grupper enn de de framsettes for. Landsorganisasjonen skal være representert i kartellet med en representant.

Gunvald Hauge, Norsk Sjømannsforbund, foreslo:

Organisasjonskomitéens innstilling, side 87, endres slik under

Punkt 4: «Norsk Sjømannsforbund skal omfatte alle grupper av besetningen som ikke er maskinister eller losere.»

Punkt 5. Ordene «og Norsk Styrmannsforening» strykes i 3dje linje.

Det innføres et nytt avsnitt sålydende:

«Hovedkartellets styre avgjør om Norsk Styrmannsforening kan opptas som medlem av kartellet.»

Konrad Nordahl: Jeg forstår Norsk Sjømannsforbunds stilling til Norsk Styrmannsforening i dag. Men hvis de kommer til Landsorganisasjonen og vi sier i fra at de må organiseres som et vanlig fagforbund, så er det vel i orden?

Gunvald Hauge: Norsk Styrmannsforening er den eneste sjømannsorganisasjon som står utenfor Landsorganisasjonen, og de vil fortsatt kunne gjøre det så lenge de kan høste fordeler av Norsk Sjømannsforbund og de øvrige sjømannsorganisasjoners arbeid. De som står utenfor kommer til dekket bord. Det er en sterk reaksjon ute blant sjøfolkene mot at styrmennene skal få lov til å manøvrere slik. Derfor har vi foreslått disse endringer i innstillingen. Det er en utbredt oppfatning blant styrmennene om å komme inn i Norsk Sjømannsforbund.

Johs. E. Johansen: Vi er enig med Sjømannsforbundet. Hvis ikke de endringer blir foretatt, så høster styrmennene alle de fordeler vi får igjennom, uten at de har ofret noe.

Jens Dahl: Hvorfor kan ikke Skipsførerforbundet komme inn i Landsorganisasjonen? De er jo lønnsarbeidere de også.

Ingv. Haugen: Skipsførerne er redernes representanter når de er utenfor landets grenser.

Dirigenten: Sekretariatet er i prinsippet enig i Sjømannsforbundets forslag; men det må lages en annen formulering.

Votering: Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt. — Det prinsipielle syn i Sjømannsforbundets forslag ble enstemmig vedtatt.

Møtet hevet.

FORMIDDAGSMØTET TIRSDAG 21. SEPTEMBER

Dirigent: *Thorbjørn Henriksen.*

Møtet ble satt presis klokken 9.30.

Protokollen fra gårdsdagens ettermiddagsmøte referertes.

Elias Volan: Jeg vil gjøre representantskapet oppmerksom på innstillingen side 85 om losguttene. Forholdet er ofte det nå

at de lønnes av losene. Jeg går ut fra at sekretariatet får se nærmere på disses forhold, enten de nå skal organiseres i Norsk Losforbund eller i Norsk Sjømannsforbund.

Dermed ble protokollen vedtatt.

Forbundenes organisasjonsgrunnlag og arbeidsområde.

Behandlingen av Organisasjonskomitéens innstilling fortsatte med *forbundenes organisasjonsgrunnlag og arbeidsområde* — grensedelingen mellom de 4 forbund: *Arbeidsmandsforbundet*, *Bygningsarbeiderforbundet*, *Høvleriarbeiderforbundet* og *Treindustriarbeiderforbundet*.

Fra Norsk Arbeidsmandsforbund forelå følgende innstilling:

Norsk Arbeidsmandsforbund skal omfatte bergverksindustrien, offentlig og privat anleggsvirksomhet, såsom jernbaneanlegg, havne- og moloanlegg, fyr-, befestnings-, kraftverk og reguleringsanlegg, arbeiderne ved statens, fylkenes og kommunenes veiarbeidsdrift samt andre grupper og fagforeninger som ikke kommer inn under bestemte fag- eller industriforbunds virkeområde.

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Følgende innstilling forelå:

Organisasjonsområdet skal med de unntak som er anført i punktene 1—6 omfatte alle arbeidere beskjeftiget hos entreprenører og byggmestre som utfører bygningsarbeid for private og offentlige byggherrer. Arbeidere ved teglverker, sementvarefabrikker, kalk- og mørtelverker, kalkbrennerier, som i alt vesentlig produserer for bygningsfagene, trevarefabrikker når hovedproduksjonen omfatter arbeid for bygningsfagene, vedlikeholdsarbeid av bygninger, nybyggings-, forandrings- og tilbyggingsarbeid som utføres av eller for industrielle bedrifter, når arbeidet er av sådant omfang at det ikke regulært blir utført av bedriftenes faste arbeidere, veianlegg, grøftings- og planeringsarbeid og annet arbeid i forbindelse med nybygging innenfor et utparselleringsfelt, såfremt arbeidet blir utført samtidig med husbyggingen, og hvis arbeidet ikke utføres av kommunens faste arbeidere.

Til foranstående gjøres følgende *unntak*:

1. Bygging av kraftstasjoner m. v. som ordinært kommer inn under Norsk Arbeidsmandsforbunds område.
2. Bygging av jernbanestasjoner m. v. som utføres av Norges Statsbaners anleggsvirksomhet, uten anvendelse av entreprenører eller byggmestre.
3. Montering av innredninger utført av håndverksmestre i møbelbransjen, hvis utførende mesters anbud omfatter monteringen. Innsetting av dører og vinduer omfatter ikke denne unntakelse.
4. Montering av jernkonstruksjoner levert av mekaniske verksteder.
5. Montering av alle elektriske anlegg.
6. Det nybyggingsarbeid på landsbygda som etter overenskomst mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund kan utføres av sistnevnte forbunds medlemmer.

P. Ødegård: Når det gjelder Bygningsarbeiderforbundets virkeområde, så er Treindustriarbeiderforbundets virkeområde ikke blitt behandlet som andres. Det har vært en viss stormannsgalskap til stede. Vi har alltid hevdet at et fornuftig vedtak vil være at trevarefabrikkene tilhører Treindustriarbeiderforbundet, slik som i Sverige. Men i Bygningsarbeiderforbundet vil en ikke det. Det har vært sagt at de kanskje var villige til det hvis en kunne få overført vel så mange eller flere medlemmer fra Arbeidsmandsforbundet. Nå vil en ikke anvende vold fra Landsorganisasjonens side. Det er bemerkelsesverdig at en nå har en annen vurdering enn tidligere. En vil ikke anvende tvang. Vi mente at en måtte ha trevarefabrikkene, hvis en skulle sammensluttet med Høvleriarbeiderforbundet. Jeg forstod det slik at vårt forbundsstyre var enstemmig av samme oppfatning. Men så kom innstillingen her, som sier at trevarefabrikkene fremdeles skal tilhøre Bygningsarbeiderforbundet, og da blir resultatet at en ikke får sammenslutningen. Nå kan jeg ikke forstå at et forbund med mange medlemmer skal være bedre enn et mindre. Det er forbundets innhold og virksomhet som er det avgjørende. Det er en tendens til stede hos de store forbund at de ikke klarer å vareta de mindre gruppers interesser. Utover dette om trevarefabrikkene har jeg ikke mer å tilføye.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Sekretariatet (Organisasjonskomitéen) foreslo:

1. Forbundets forslag til organisasjonsområde godkjennes med de begrensninger, som ligger i fastsettelsen av de øvrige forbunds områder, og med henvisning til avtalene mellom forbundene.
2. Overenskomstene mellom forannevnte forbund må ikke sies opp av noe forbund uten sekretariatets godkjenning.

Alfred Ljøner: Vårt forbund har gjort en endring i redigeringen om at stasjonære sagbruk og høvlerier under avsnittet «Høvleriarbeiderforbundet» må endres. Jeg vil bare her konstatere at en ikke legger mer i det uttrykk enn tidligere.

Dirigenten: Det er ikke meningen å gjøre noen endring i det tidligere avtaleforhold.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Høvleriarbeiderforbund.

Sekretariatet innstilte:

Norsk Høvleriarbeiderforbunds organisasjonsområde skal omfatte alle arbeidere ved stasjonære sagbruk og høvlerier, autoriserte trelastsorterere (målere), kassefabrikker, trelasttomter og trelastutsalg, treull- og tremelfabrikker, treull-platefabrikker, finérfabrikker, trerørfabrikker, treimpregneringsfabrikker, parkettfabrikker og for øvrig det trearbeid som står i forbindelse med et sagbruk eller høvleri.

Norsk Treindustriarbeiderforbunds organisasjonsområde skal omfatte alle arbeidere ved møbelsnekkerverksteder, møbeltapetserere, møbelfabrikker, pianofabrikker, kurvmøbelfabrikker, skifabrikker, tønnefabrikker, bøkkerverksteder, børste- og penselfabrikker, leketøyfabrikker som i alt vesentlig utfører arbeid i tre, speil- og gull-listefabrikker, rullegardinfabrikker, og for øvrig den treindustri som ikke industrielt eller bedriftsmessig hører inn under et annet forbund.

Hvis Høvleriarbeiderforbundet og Treindustriarbeiderforbundet sluttet sammen i et felles forbund, gjelder de samme regler for sammenslutningen som de som er fastsatt ved sammenslutning av andre forbund.

P. Ødegård: Jeg mener at den oppregning en har på side 64, romertall I, er mer omfattende enn den som står på side 70. Jeg vil høre om en ikke kan bruke den og med tillegg av børste- og penselfabrikker. Jeg kan ikke forstå at radiokassefabrikker etc. er utelatt. Jeg vil foreslå den redaksjon som står på side 64.

Elias Volan: Jeg kan ikke forstå nødvendigheten av en lengre oppregning enn den som står på side 70. Det er ikke meningen å føre korkfabrikkene over til noe annet forbund. Det heter for øvrig også: «og for øvrig den treindustri som ikke industrielt eller bedriftsmessig hører inn under et annet forbund».

Ødegård frafalt sitt forslag.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Karteller.

Sekretariatet innstilte:

«Sekretariatet bemyndiges til å søke opprettet et kartell mellom de forbund som er interessert i bygge- og anleggsvirksomheten. Det oppsettes regler for kartellets sammensetning, arbeidsoppgaver og hvordan uløste tvister mellom forbundene skal behandles og avgjøres.»

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Baker- og Konditorforbund.

Sekretariatet innstilte:

Norsk Baker- og Konditorforbunds organisasjonsområde skal omfatte alle arbeidere som er beskjeftiget ved bakerier og konditorier, også lagerarbeidere, ekspeditører, kjørere, sjåførere og andre.

Bedrifter som framstiller kjeks, knekke- og/eller flatbrød skal tilhøre N.N.N., hvis de ikke er underavdelinger av bakerier.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund.

Sekretariatet innstilte:

«*Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund* skal omfatte alle arbeidere beskjeftiget i pølsemaker- og slakteribedrifter. På steder hvor det dannes felles foreninger av arbeidere i næringsmiddelindustrien skal disse tilhøre N.N.N. Det henvises for øvrig til Organisasjonskomitéens innstilling om opprettelse av kartell i

næringsmiddelindustrien, og til Organisasjonskomitéens innstilling side 36.»

Organisasjonskomitéens innstilling side 36 var følgende:

Ved at det opprettes et kartell i Næringsmiddelindustrien vil samarbeidet mellom forbundene kunne utvikles slik at alle arbeidere innenfor næringsmiddelindustrien innser både nødvendigheten og nytten av at det skapes et enhetlig næringsmiddelarbeiderforbund. Organisasjonskomitéen mener at denne linje bør forsøkes og at kravet om sammenslutning av de nevnte to forbund for tiden frafalles.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Fra sekretariatet forelå følgende innstilling:

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund. Organisasjonsområdet skal omfatte alle bedrifter i næringsmiddelindustrien med unntakelse av de håndverksbedrifter som skal stå i Norsk Baker- og Konditorforbund eller i Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund. På steder hvor det dannes fellesforeninger av arbeidere i næringsmiddelindustrien skal disse tilhøre N.N.N. Det henvises for øvrig til Organisasjonskomitéens uttalelse om organiseringen av arbeidere i fiskeværene, og til komitéens innstilling om opprettelse av kartell i næringsmiddelindustrien.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund.

Fra sekretariatet forelå følgende innstilling:

Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund gis rett til å organisere alle personer som er beskjeftiget ved hoteller, restauranter, kaféer og bevertningssteder etter de retningslinjer som Organisasjonskomitéen har trukket opp.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund:

Sekretariatet la fram følgende innstilling:

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds organisasjonsområde skal omfatte alle arbeidere ved jern- og stålverker, skipsbyggerier, maskinverksteder, jernstøperier, kabelfabrikker, spikerverker, brobyggingsverksteder, verktøyfabrikker, bedrifter som lager møbler av stål eller andre metaller, sykkelfabrikker, bedrifter som framstiller landbruksmaskiner og landbruksredskaper, bilverksteder og for øvrig alle bedrifter som framstiller produkter av jern, stål eller andre metaller, og som normalt har tariff-fellesskap. Hjelpeverksteder for andre industrier eller be-

drifter skal organiseres i tilslutning til det forbund hvor vedkommende industris eller bedrifts arbeidere er organisert.

Organisasjonskomitéen forutsetter at det skjer sammenslutning mellom Formerforbundet og Jern- og Metallarbeiderforbundet etter de regler som er satt for sammenslutning.

P. Ødegård: «Skipsbyggerier, bedrifter som lager møbler av stål eller andre metaller.» I Sverige hører bygging av seilskuter under Treindustriforbundet. Når det gjelder møbler laget av stål eller andre metaller vil det være naturlig at det går inn under det forbund som ellers har med møbler å gjøre.

Votering: Innstillingen ble vedtatt.

Norsk Tekstilarbeiderforbund.

Sekretariatet innstilte:

«Norsk Tekstilarbeiderforbunds organisasjonsområde skal omfatte spinnerier, veverier, shoddyfabrikker, reperbaner, bedrifter som framstiller fiskegarn og annen veng for fiskeriene, den trikotasjebedriften som selv har spinneri og for øvrig alt arbeid som bedriftsmessig hører inn under de bedrifter som industrielt skal tilhøre Tekstilarbeiderforbundet.»

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Bekledningsarbeiderforbund.

Sekretariatet innstilte:

«Norsk Bekledningsarbeiderforbunds organisasjonsområde skal omfatte skredderfaget, kjole-, kåpe- og draktfaget, pelsvarefaget, paraplyfaget, konfeksjonsbedrifter, vattputefabrikker, kunststopperier, selvstendige regnkleddefabrikker, de trikotasjefabrikker som kjøper garnet til framstilling av produktene, hatte- og luefabrikker, framstilling av sengeutstyr når sømmen må betraktes som det vesentlige arbeid, og når bedriftene ikke er underavdelinger av andre bedrifter som industrielt sorterer under et annet forbund.»

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Gullsmedarbeiderforbund.

Sekretariatet innstilte:

«Norsk Gullsmedarbeiderforbund har anmodet om at deres område må bli utvidet til å omfatte urmakerne og tannteknikerne. Begge disse fag er organisert i lokale foreninger uten tilslutning til Landsorganisasjonen.

Organisasjonskomitéen foreslår at representantskapet trefter vedtak om at Gullsmedarbeiderforbundet får adgang til å søke disse to grupper organisert i tilslutning til sitt forbund.»

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Sekretariatet innstilte:

«Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. I virkeligheten er dette forbund et fabrikkarbeiderforbund hvor arbeiderne ved elektrokjemiske og kjemisk-tekniske bedrifter danner grunnstammen. Men forbundet omfatter også bedrifter som strengt tatt ikke tilhører disse to bedriftsgrupper. Organisasjonskomitéen mener imidlertid at det ikke foreligger rimelig grunn til å foreta noen endring i forbundets sammensetning, og foreslår derfor at forbundets område i framtida blir som nå, med de reservasjoner som ligger i fastsettelsen av organisasjonsgrensene, spesielt for Elektrikerforbundet og Bygningsarbeiderforbundet. Forbundet har krevd at det også skal ha adgang til å organisere arbeiderne ved smelteverker for jern, f. eks. Svelgen og det nye jernverk. Disse bedrifter må tilhøre Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds organisasjonsområde.»

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Kommuneforbund.

Sekretariatet innstilte:

«Med de begrensninger som ligger i fastsettelsen av organisasjonsområdet for andre forbund, f. eks. Arbeidsmandsforbundet, Bygningsarbeiderforbundet, Skog- og Landarbeiderforbundet m. v., og at assistenter på tannlegekontorer må organiseres i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, godkjennes forbundets forslag til organisasjonsområde.

Inntil Sekretariatet eventuelt bestemmer noe annet blir frisoene og trygdekassefunksjonærene stående i Norsk Kommuneforbund.»

Torbjørn Henriksen: Det står på side 77 om trygdefunksjonærene: «Når det gjelder funksjonærer ved trygdekassene, er Organisasjonskomitéen noe i tvil.» Dette er en sak som er under utvikling. Vår oppfatning er, at desto mer sosialtrygden blir utviklet, jo flere funksjonærer vil helsemyndighetene få å gjøre med. En må ha sykepleiersker og fagfolk til å behandle de for-

skjellige hjelpemidler. Landsorganisasjonen har forlenget sagt at alt som har med sykehus å gjøre skal ligge under Kommune-forbundet. De alt overveiende sykesenger i landet tilhører kommunene. Derfor sa kongressen for flere år siden at de skulle stå i Kommuneforbundet. Men det kan selvsagt være et spørsmål om å skille ut de som har med staten å gjøre og få dem i et samlerforbund.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Sekretariatet innstilte:

Landsorganisasjonens representantskap vedtok i møte den 29. november 1947 etter forslag fra den nedsatte spesialkomité og fra Organisasjonskomitéen følgende organisasjonsområde for forbundet:

I.

1. Installasjonsforretninger (private og kommunale) som beskjeftiger montører for installasjon av lys og kraft i konkurranse på det åpne marked. Unntatt herfra er installasjoner i kommunenes egne eiendommer, utført av kommunenes egne montører.
2. Funksjonærer og arbeidere ved private og Statens kraftstasjoner. I hvilken utstrekning kontorpersonelet inngår heri, avgjøres av Sekretariatet i hvert enkelt tilfelle.
3. Den elektriske montasje av nye kraftstasjoner, sekundærstasjoner og omformerstasjoner m. v., for så vidt dette arbeid ikke utføres av kommunenes egne montører eller av montører tilsluttet Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund for så vidt det angår arbeid som utføres av bedrifter hvor disse er ansatt.
4. Linjearbeid som utføres av kraftstasjonenes eget personale fra kraftstasjoner som er underlagt forbundets virkeområde.
5. Heisemontørene.

II.

Det opprettes et kartell mellom Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund og Norsk Kommuneforbund for å behandle alle faglige og økonomiske spørsmål som gjelder elektrikere og kraftstasjonspersonale. De to forbund pålegges å utarbeide regler for kartellets arbeid. Disse må godkjennes av Sekretariatet. Det åpnes adgang for andre forbund som har elektrikere som medlemmer å slutte seg til kartellet.

Ovenstående vil medføre:

1. at funksjonærer og arbeidere ved kommunale, interkommunale og fylkeskommunale kraftverker eller elektrisitetsverker som står tilsluttet Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, overføres til Norsk Kommuneforbund,
 2. at alle bedriftselektrikere må overføres til de respektive industriforbund,
 3. at alle arbeidere som er beskjeftiget i produksjon av kabler, telefonapparater, radioer og radiomateriell må overføres til Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund,
 4. at de elektriske montører, hjelpearbeidere og læregutter som står tilsluttet Norsk Bygningsarbeiderforbund, overføres til Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund,
 5. at montører som ikke er å betrakte som bedriftselektrikere, men som utfører elektrisk monteringsarbeid på kraftledninger, skal stå tilsluttet Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund,
 6. at funksjonærer og arbeidere ved private kraftstasjoner som står tilsluttet andre forbund, overføres til Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, med den begrensning som er fastlagt i forslaget punkt 2.
- Voting:* Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Grensedelingen mellom Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og Norsk Transportarbeiderforbund.
Sekretariatet innstilte:

1. De retningslinjer som er oppsatt i protokoll av 23. og 24. november 1938 om grensespørsmålet mellom Transportarbeiderforbundet og Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund, godkjennes som grunnlag for grensedelingen mellom de to forbund.
 2. Transportarbeiderforbundets forslag til organsasjonsområde for sitt forbund godkjennes med de begrensninger som er nevnt ved fastsettelsen av organisasjonsområdet for de enkelte forbund.
 3. Spørsmålet om leievognmennenes og énbil-eiernes framtidige organsasjonsform utstår inntil en får oversikt over virkningene av samferdselslovens gjennomføring.
 4. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund organiserer som hittil alle funksjonærer i handel og industri m. v., med de begrensninger som er nevnt ved fastsettelsen av organisasjonsområdet for de enkelte forbund.
- Voting:* Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Grensedeling mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Norsk Jernbaneforbund.

Den 20. november 1946 ble de to forbund enige om følgende bestemmelser angående organiseringen av arbeiderne ved rutebilselskaper:

«De rutebilselskaper som drives som private selskaper bør sortere under Transportarbeiderforbundets organisasjons- og tariffområder, mens de rutebillinjer som drives av Jernbanen bør sortere under Jernbaneforbundet, både når det gjelder personalets organisasjonsforhold og arbeidsvilkår.»

Organisasjonskomitéen foreslo at denne ordning godkjentes.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Grensedeling mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.

Møller i forskjellige distrikter har egne lagre i byene. Produksjonsbedriften kan ofte ligge flere mil fra byene. De lagre som opprettes i byene må derfor betraktes som alminnelige engroslagre, og Transportarbeiderforbundet krever rett til å organisere arbeiderne og sjåførene ved disse lagre.

Organisasjonskomitéen foreslo at dette krav opptas til forhandling mellom forbundene og eventuelt avgjøres av Sekretariatet.

Voting: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Organisasjonsforholdene i skipsfarten.

I skipsfarten består følgende organisasjoner: Norges Skipsførerforbund, Norsk Styrmannsforening, Det norske Maskinistforbund, Norsk Losforbund og Norsk Sjømannsforbund. De 3 sistnevnte forbund står tilsluttet Landsorganisasjonen.

I flukt med Organisasjonskomitéens innstilling når det gjelder organiseringen av bedriftenes tekniske funksjonærer, foreslår komitéen at Norges Skipsførerforbund ikke kan tas opp som medlem av Landsorganisasjonen, selv om det skulle framkomme ønske i den retning. Skipsførerne må komme i samme stilling som bedriftsledere, og stå uavhengige, på samme måte som dem. Hvis Norsk Styrmannsforening skulle framkomme med ønske om å tilmelde seg Landsorganisasjonen, bør foreningen opptas som et selvstendig forbund. Foreningen står for øvrig tilsluttet den internasjonale transportorganisasjon (I.T.F.).

Norsk Losforbund.

Dette forbund er opptatt i Landsorganisasjonen og skal oppta alle som driver losyrket. Det må dessuten pålegges å organisere losguttene.

Det norske Maskinistforbund

er opptatt i Landsorganisasjonen som selvstendig forbund. Motivene for dette er de samme som når det gjaldt opptakelsen av Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Imidlertid er forbundets medlemmer stort sett plasert ombord i skip, slik at et regulært organisasjonsarbeid blir vanskeliggjort. Forbundet fikk derfor adgang til å beholde de medlemmer som går på land og tar beskjeftigelse ved en bedrift, men forutsetningen er ikke at Maskinistforbundet skal kunne nyorganisere maskinister som har beskjeftigelse ved bedrifter, og heller ikke overføre medlemmer fra industriorganisasjoner til sitt forbund med mindre de forlater bedriften og på ny tar hyre ombord i et skip. Denne ordning må opprettholdes hvis et regulært organisasjonsarbeid skal bli mulig for Maskinistforbundet. De tvister som eventuelt oppstår mellom dette forbund og andre, må søkes løst ved forhandlinger mellom forbundene, eller i siste instans ved en beslutning i Sekretariatet.

Kjele- og maskinpasserne.

Før Landsorganisasjonen fattet sitt vedtak om overgang til industriforbundsformen, sto kjele- og maskinpasserne tilsluttet Norsk Sjømannsforbund som fagforening. Ved overgang til industriforbundsformen ble medlemmene overført til de respektive industriforbund. Den indre organisasjonsmessige samhörighet er derved opphørt.

Fra Oslo Kjele- og Maskinpasserforening er det gjennom en rekke år framholdt at det er nødvendig at det bringes en endring i dette forhold. Foreningen har derfor foreslått at det nedsettes en komité på 3 medlemmer, hvorav Landsorganisasjonen, Samorganisasjonen i Oslo og Oslo Kjele- og Maskinpasserforening hver oppnevner én. Denne komité skulle få i oppdrag å framsette forslag som tar sikte på å etablere et forhold som gjør det mulig for fagets utøvere å drøfte fellesinteressene både i landsmålestokk, skandinavisk og internasjonalt. Komitéens forslag skulle så behandles av Sekretariatet og forelegges først kommende kongress til avgjørelse.

Organisasjonskomitéen kan ikke gi sin tilslutning til at det etableres en ordning som får preg av en selvstendig organisasjon av kjele- og maskinpassere. På den andre siden mener komitéen at det kan ha sin interesse å få brakt klarhet over de spørsmål som er av særlig interesse for kjele- og maskinpasserne å få fremmet. F. eks. de offentlige forskrifter for kjelekontrollen, de kvalifikasjoner som kreves for godkjenning av de personer som skal ha kjele- og maskinpass ved bedriftene og de eventuelle særlige tariffkrav som skal reises. Dette mener komitéen kan gjøres ved at samorganisasjonene i Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger innkaller kjele- og maskinpasserne i byen med nærmeste omegn til et møte for å drøfte spørsmålene, og at disse møter velger én representant hver, som kan innkalles av Sekretariatet til møte i Oslo, for sammen med representanter fra Landsorganisasjonen å drøfte de foreliggende spørsmål. De saker som reises forelegges Sekretariatet til beslutning. Sekretariatets beslutninger sendes så de forbund som har kjele- og maskinpassere, som retningsgivende for forbundenes arbeid i tariffspørsmål. Sekretariatet må dessuten ha bemyndigelse til å innkalle de foran nevnte representanter til møter når dette er påkrevd.

Votering: Samtlige disse innstillinger ble enstemmig vedtatt. (Innstillingen for Norsk Sjømannsforbund var tidligere behandlet og vedtatt.)

Retningslinjer for forbundene og Sekretariatet under det framtidige arbeid med oppbyggingen av fagorganisasjonen.

Under henvisning til foranstående innstilling og forslag foreslo Organisasjonskomitéen at Representantskapet fattet følgende vedtak:

1. De forbund som ikke er behandlet av Komitéen, fortsetter sin virksomhet innenfor det område de nå har, med forbehold om eventuelle justeringer.
2. Forbundene må ikke organisere nye grupper i grenseområder før Sekretariatet har fattet vedtak om hvilket forbund arbeiderne ved disse bedrifter skal tilhøre. Sekretariatets beslutninger om organisasjonsområder sendes forbundene og samorganisasjonene som retningslinje for deres organisasjonsarbeid.

3. Forbund som handler i strid med Landsorganisasjonens beslutninger i organisasjonsspørsmål, kan ikke få godkjent sine lønnskrav og eventuelle konflikter for de grupper som skal tilhøre et annet forbund.
4. De forbund som skal foreta overføring av medlemmer pålegges å oppta konferanse om overføringene med det eller de forbund som skal motta medlemmene. De overføringer som blir nødvendig som følge av Representantskapets vedtak, skal ikke foretas før Sekretariatet har behandlet saken. *Votering:* Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Det endelige vedtak.

Sekretariatet innstilte:

Organisasjonskomitéens innstilling er behandlet i Sekretariatet 1. juni 1948, hvor følgende vedtak ble fattet:

Saken forelegges Landsorganisasjonens representantskap. Sekretariatet anbefaler Organisasjonskomitéens innstilling vedtatt.

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Sammenslutning Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund.

Sekretariatet foreslo at Representantskapet fattet sådant vedtak:

«Sammenslutning av Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund til ett forbund under navn av *Norsk Bygningsarbeiderforbund* på grunnlag av det forslag som har vært til uravstemning blant de to forbunds medlemmer godkjennes.

Organisasjonsområdet for dette sammensluttede forbund blir da de områder tilsammen som hver for seg er trukket opp for Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund i Organisasjonskomitéens innstilling og behandlet i Sekretariatet den 1. juni 1948.»

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Landsorganisasjonens 50-årsjubileum.

Sekretariatet foreslo:

Den 1. april neste år er det 50 år siden Arbeidernes faglige Landsorganisasjon ble stiftet. Sekretariatet har vedtatt at jubileet skal feires i sammenheng med kongressen, som av praktiske grunner er innkalt til 22. mai 1949.

I erkjennelsen av at Landsorganisasjonens 50-årsjubileum er en betydelig milepel i fagorganisasjonens historie, har Sekretariatet funnet at det bør feires på en så verdig måte som økonomien og forholdene ellers gir muligheter til. Herunder bør hovedvekten legges på å utvide kjenskapet til fagorganisasjonens historie, dens innsats i den sosiale og økonomiske utvikling i landet og dens oppgaver i dagens strid og i framtida.

Som ledd i forberedelsene til jubileet har Sekretariatet vedtatt at bokverket «Fagorganisasjonen i Norge» skal foreligge ferdig til kongressen trer sammen. Det blir et stort verk i fire bind. De tre bind som går fram til krigsutbruddet 9. april 1940, skrives av redaktør Gunnar Ousland. Det fjerde bind som omhandler fagorganisasjonen under okkupasjonen, skrives av Alfred Skar. Arbeidet er så langt framskredet at hvis intet uforutsett inntreffer, vil verket kunne foreligge ferdig etter planen.

Videre har Sekretariatet vedtatt at det skal opptas en film som skal gi uttrykk for arbeiderbevegelsens utvikling og den sosiale omveltning i samfunnet fra de første fagforeninger ble stiftet og fram til våre dager. Filmen er planlagt som en moderne dokumentarfilm, og det forberedende arbeid med manuskript og fotografering er i gang. Det er forutsetningen at filmen skal ha premiére på Landsorganisasjonens jubileumskongress.

Sekretariatet er videre av den oppfatning at det som en forberedelse til jubileet bør settes i gang en storstilet opplysningskampanje gjennom hele fagorganisasjonen med sikte på å klarlegge fagorganisasjonens oppgaver, verve nye medlemmer og aktivisere medlemmene og hele organisasjonsapparatet for å styrke og utvide arbeidernes innflytelse i samfunnet.

Kampanjen settes i verk etter Sekretariatets nærmere bestemmelse.

Etter vedtak i sekretariatet er det under utarbeiding en del opplysningsmaterieell som vil bli trykt. Kampanjen vil imidlertid i første rekke bli lagt opp som en møtekampanje i samarbeid med forbundene, samorganisasjonene og de enkelte fagforeninger. I første rekke vil en ta sikte på å holde felles fagforeningsstyremøter i alle større byer med foredrag om den økonomisk-politiske situasjon og fagorganisasjonens oppgaver. I alle mindre byer og industrisentra holdes felles medlemsmøter med foredrag om samme emne. I de større byer holdes felles medlemsmøter industrivis. Videre bør en holde fellesmøter av produksjonsutvalgene, møter med foredrag om ferie- og fritids-

problemene, møter til behandling av fagorganisasjonen og arbeiderpressen, og møter til behandling av fagkongressens dagsorden. Møtene arrangeres av samorganisasjonene og de faglige utvalg i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund.

Utgivelsen av fagorganisasjonens historie og jubileumsfilmen vil medføre en betydelig økonomisk belastning for Landsorganisasjonen. Sekretariatet har derfor under sine foreløpige drøftinger av jubileumskampanjen vedtatt å rette en henvendelse til forbundene om å delta i finansieringen av denne. Etter at enkelte forbund har gitt tanken sin tilslutning, og bevilget et beløp som svarer til en krone pr. heltbetalende og 50 øre pr. halvtbetalende medlem, har sekretariatet anmodet forbundene om å støtte opp under finansieringen med en bevilgning som svarer til denne norm.

Under henvisning til foranstående vil sekretariatet foreslå at representantskapet vedtar:

1. Representantskapet er enig i sekretariatets opplegg til feiring av Landsorganisasjonens 50-årsjubileum. Representantskapet bemyndiger sekretariatet til å arbeide videre på denne linje og til å ta de skritt som er nødvendige for at jubileet kan feires på en for fagorganisasjonen verdig måte.
2. Representantskapet oppfordrer de tilsluttede forbund til å bevilge et beløp som svarer til en krone pr. heltbetalende og 50 øre pr. halvtbetalende medlem til gjennomføringen av de planlagte tiltak i sammenheng med jubileet.

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Punkt 5: Den faglige situasjon.

Statsråd Meisdalshagen: Det er hovedsaklig stabiliseringslinjen jeg vil beskjeftige meg med og spørsmålet om vi kan klare å holde den. Da storting og regjering sammen med de forskjellige næringsorganisasjoner slo inn på den linje, så var det av flere grunner. Da krigen var endt var det meget vanskelig å vite hvordan vi i det hele tatt sto. En pengeflom uten sidestykke var sendt utover landet. Under okkupasjonen tok tyskerne ut av Norges Bank 11 milliarder kroner, som de pumpet ut i samfunnet. Samtidig var det dårlig med varer. Det

var et press på prisene som lett kunne føre til inflasjon. Rikstignok hadde myndighetene klart å holde prisene nede ved subsidier. Fra 1939 til 1945 var prisene steget med 55 pst. Frykten for inflasjon var til stede. De mange penger var en fare for inflasjon. Det var samtidig overalt en mangel til stede, både i hjemmene og ellers. Derfor søkte en å få kjøpt varer, men dette presset la grunnen for en inflatorisk utvikling. Den tredje grunn for å holde stabiliseringslinjen var arbeidsfreden og derved forsøket på å få hevet levestandarden ved en økt produksjon. I tillegg hertil hadde det også sin betydning at en hadde noe å beregne i sine kalkyler. Den fjerde grunn var at eksportnæringen hadde interesse av at det ble lagt et grunnlag, så den kunne ta opp konkurransen, når den tid meldte seg. Ved et lavt prisnivå hadde en noe å gå på. Leveomkostningene har vært holdt nede. Prisforskriftene har ført til at fortjenesten har vært holdt nede og dermed prisene. Gjennom subsidier på de viktigste husholdningsartikler har en videre klart å holde prisene nede. I siste budsjettår ble det således utbetalt 700 millioner kroner. Fordelt på alle personer i landet vil det bli 230 kroner. Ved denne subsidiepolitikk har en støttet opp under de store familier og de med de mindre inntekter. Men stabiliseringspolitikken er ikke noe mål i seg selv. Når en finner å kunne forlate den, så bør en gjøre det. Men den har i denne tid vært av grunnleggende betydning og ført til en rettferdig fordeling av matvarene. Subsidiene har vært en del av inntektene for folket. Om en ikke hadde hatt dette, så måtte lønningene ha vært større. Det er en ting vi skal være klar over. Men også det staten pumper ut i subsidier øker presset på prisene og derved hele stabiliseringspolitikken, og det skaper igjen andre vanskeligheter. Det er også nødvendig for staten ikke bare å ha balanse, men heller om mulig overskudd. Fra 1. juli 1939 til 1. juli 1948 er det utbetalt 2 milliarder 100 millioner kroner i subsidier. Det er klart at dette får innvirkning på skattetrykket. Når en ser på utviklingen av stabiliseringslinjen så vil jeg peke på en del fakta. I 1945 var vårt næringsliv i ulage på mange vis. En naturlig og rimelig utvikling var ikke mulig. Etter 1945 og til i dag har jordbruksvarer økt med 145 pst. Arbeidslønningene er steget med 76 pst. for menn og 92 pst. for kvinner, leveomkostningene fra 1938 og til i dag med noe slikt som 60 pst. I denne sammenheng vil jeg referere hva subsidiene er gått til for noen av de viktigste varer:

Vare	Detalpris 1938	Detalpris i dag med subsidiet	Detalpris i dag uten subsidier	Statens tilskudd	
	kr.	kr.	kr.	1947/48 mill. kr.	1948/49 mill. kr.
Farin pr. kg	0.65	0.77	1.57	51	48
Raffinade pr. kg	0.75	0.96	1.76		
Kaffe, brent, gjennomsnitt . .	3.05	4.05	5.55	22	21
Rugmel	0.38	0.43		145	
Hvetemel	0.42	0.64	ca. 1.08		
Husholdningsbrød pr. kg . . .	0.45	0.50	ca. 0.98		
Loff pr. kg	0.84	0.96		61	53
Oksestek	2.69	4.23	6.30		
Svinestek	2.47	4.26	5.50	30—40	
Margarin	1.38	1.00	2.00		
Melk pr. l	0.31	0.45	0.62	125	130
Smør, meieri	3.60	6.16	9.81		
Ost, sveiser	3.53	4.73	6.47		
Gjeitemysost	2.27	3.62	5.53	ca. 154	ca. 175
Kraftfor og fettstoffer					
Kunstgjødsel og A.I.V.-væske					22
Tekstilvarer					ca. 37

Tilsammen er det anvendt ca. 700 millioner kroner siste budsjettår. Tilskott til subsidier skaper vanskeligheter for balanse i regnskapene. Vi kan ikke komme lenger i subsidiepolitikken. Vi måtte i fjor rekvirere 42 tusen tonn hvalolje til 80 øre pr. kg. Det var også som et ledd for å holde prisene nede. Videre har vi handelsflåten hvor der skjer en utjevning på grunn av de nedsatte frakter. Ved tømmerprisen fastsettelse i år har vi krevd avsatt 10 millioner kroner til pensjoner for hele denne industri. Vi har videre hermetikkindustrien, som betaler eksportavgifter for utjevning av prisene. Til Russland betaler vi 77 øre for hvet, mens prisen i Amerika er nede i 48 øre. For sukker har vi betalt 98 øre, mens det i Brasil er nede i 78 øre. En utjevning må finne sted. Utviklingen har ført med seg at presset på prisene ikke har avtatt, men en har balansert på knivseggen. I 1945 fikk en lønns tillegg og i 1946 fikk en 15-ørestillegget fordelt på 3 repriser. I tillegg til dette hadde vi prisoppgangen i Amerika i og med at de opphevet priskontrollen. Det var i 1946 på tale å løfte prisene opp; i realiteten ville det vært å skåret arbeidsinntektene ned. I 1947 fikk en også tillegg i lønningene, ikke minst i jordbruket. Utviklingen i 1947

var slik at statsmyndighetene i samsvar med næringsorganisasjonene gikk til nedsettelse av omsetningsskatten. I 1948 fikk vi 10-ørestillegget til alle lønninger som lå under 2.50 og 2.75 pr. time. I februar 1948 sto indeksen i 158.8 pst. Det sto således igjen bare 2 pst. for å komme opp i den farlige røde strek og det med de priser en da hadde. Vi hadde en rekke varer som var gått opp slik at ved en samlet beregning så ville vi den 15. juni ha kommet opp i 161.1 pst. og måtte da hatt lønnsøking. Regjeringen så situasjonen slik at vi måtte få tid til å forhandle med organisasjonene. Vi ba også om en beregning på lengre sikt. Jordbruket ville ha kompensasjon. Det var vel beregning. 1. juli 1949 ville en ha kommet opp i 167.5 pst. Når det til i dag ikke er tatt skritt til å øke prisene er det fordi at kommer en der først på gli, vet ingen hvordan en skal få stanset det igjen. Det som har klikket er prisutviklingen ute i verden. Jo mer vi kunne holde prisene nede, ville det være til gagn for oss. Men det gikk ikke som de fleste håpet. Litt nedgang har vi hatt i enkelte varegrupper og Prisdirektoratet har beregnet det til 50 millioner i innsparing på subsidiene. Det er også andre ting som spiller inn. Selv om nedgangen hadde begynt tidligere, så ville den ha fått ny stigning i og med Marshall-planen. Det var i år tatt opp forhandlinger og drøftelser med de forskjellige organisasjoner og også de politiske partier. Vi står her overfor noe av et valg og her kan ikke noen enkelt gruppe være avgjørende. Vi må ha med flere av de større grupper som arbeidere, fiskere og bønder. Jeg vil ikke si at det er større vanskeligheter nå enn tidligere; men vi kan ikke fortsette med subsidiene. Vi kan ikke gå lenger ned i prisene på margarin, sukker og kaffe. Det er varefordelingen det kommer an på, og skaffe pengemidler slik at varene blir fordelt på mest mulig rettferdig måte. Gjennom vår subsidiepolitikk og sosiallovgivning har en fått en viss utjevning. De store inntekter har fått større utgifter å bære enn tidligere. Når en ser på dette med fordelingen av godene, er jeg oppmerksom på at det er ingen gruppe som betaler så meget i skatt som den gruppe denne forsamling representerer. Når det gjelder skattepolitikken har jeg bedt om innstilling i 3 saker. 1. Skatt på årets inntekter, 2. Lov om skattesnytere og 3. Ny skattelov for fondsopplegging. Det er meningen å få det fram i denne periode. Det er minimumskrav. Realiteten — presset på stabiliseringslinjen må tas vekk og alle grupper i folket må være med og hjelpe til her. Jeg skal innrømme at en ikke har den priskontroll som en burde ha. I

tillegg til disse ting må vi lette pengepresset på annen måte. Vi har engangsskatten og vi har etterligning. De midler bør låses fast til avbetaling på tyskerpengene i Norges Bank. Vi har videre Marshall-planen, hvis penger også bør låses fast. Og så må en etter hvert fram til en rettferdig fordeling. Det er de som har framholdt at når det gjelder Landsorganisasjonen så har den stått i en heldigere stilling enn andre grupper, idet en der har fått sine lønninger fastsatt ved forhandlinger eller ved Lønnsnemnda, som er utenfor staten. Mens alle andre får sine lønninger fastsatt av staten. Hadde Landsorganisasjonen misbrukt sin makt så ville det vært skadelig. Men Landsorganisasjonens innstilling har gjort at det har gått så fredelig etter krigen. Det er ingen som har vist så stor disiplin som denne organisasjon. Dette har ført til at en har fått produksjonen opp. Det er ved et slikt samarbeid vi kan løse denne store og viktige livssak. Ønsker en å beholde makten, må en også være med på å holde stabiliseringslinjen. Ved samarbeid skal nok de forskjellige organer innenfor arbeiderklassen klare å komme over vanskelighetene. Vanskelighetene i dag er ikke større enn tidligere, men det gjelder om å holde fram på den linje vi har slått inn på.

Dirigenten: Jeg vil på representantskapets vegne takke statsråd Meisdalshagen for den interessante utredning.

Konrad Nordahl: Jeg skal si litt om den faglige situasjon. Vi hadde forhandlinger med Arbeidsgiverforeningen og hvor en fikk 10-ørestillegget. Ved siden herav hadde vi Papirindustriarbeiderforbundet, som fikk et noe bedre resultat. Vi var enig i at det skulle reises krav om 15 øre. En fikk ikke det helt ut, men resultatet var bedre enn for andre arbeidere. Videre hadde vi innenriksfarten og veiarbeiderne, hvor en fikk et noe bedre resultat. I skogen fikk en noe liknende resultat som for industriens arbeidere. I jordbruket fikk vi gjennomført normalarbeidsdag, likesom lønssatsene ble hevet noe. Nå har ikke alle forbund klart å gjennomføre 10-ørestillegget. Vi har flere forbund i så måte. Rasmussen i N.N.N. fortalte således at 5 000 arbeidere ikke hadde klart å gjennomføre 10-ørestillegget. Vi har også gitt Bygningsarbeiderforbundet adgang til å gå til konflikt. Vi har således hatt en del krangel om 10-ørestillegget, vesentlig gjaldt det de ukelønnede. De fleste av bedriftene har holdt seg til det standpunkt Arbeidsgiverforeningen har tatt. De

har dividert med det antall timer en har arbeidet og ikke etter det en har tjent. Vårt krav er at i den uke det er en helligdag, skal en ha 10-ørestillegget etter antall arbeidstimer. Arbeidsgiverforeningen er nå villig til å utbetale det mot at en ikke har ulegitimert skoft før eller etter en helligdag. Løftingen av de lavest lønnede har også skapt forskjellige vanskeligheter. Ved Lønnsnemnda har vi fått rettet på noen avtaler, og også i 4-mannsutvalget har en fått ordnet noe. Videre har vi statsfunksjonærene som i år har fått bedret sine lønninger. Resultatet ble vedtatt ved uravstemning blant de statsfunksjonærer som er medlemmer av Landsorganisasjonen. Det er selvsagt misnøye til stede, men det er også de som er fornøyd. Vi har ikke nå så mange avtaler igjen med Arbeidsgiverforeningen. Kommuneforbundet har et forslag ute til uravstemning blant arbeiderne i Oslo. Finansministeren var inne på den økonomiske situasjon. Det er riktig som han sa at mens prisene er steget med 60 pst., så er lønningene for menn steget med 76 og for kvinner med 92 pst. Jeg tror en skal reise langt for å finne en liknende utvikling. Spørsmålet er derfor om vi kan heve lønningene mer uten at produksjonen blir tilsvarende hevet. I sekretariatet var en enig i at en ikke kunne gå fram på annen måte. Som en ser på arbeidslivet i dag og hvordan menneskene lever, får en ikke inntrykk av at det er så dårlig. Vi så at tusener av arbeidere tok 3 dager eller 1 uke ekstra ferie og det koster penger. Vi ser videre på jernbanetrafikken at det reiser dobbelt så mange mennesker enn tidligere. Det tyder ikke på at tidene ikke er romslige. Skoften er også stor. Alt tatt i betraktning tyder det ikke på noen fattigdom. I forbindelse med tariffsituasjonen og lønnsavtalene, har spørsmålet om arbeidstidens lengde meldt seg. Vi har lengre ferie enn de fleste land, vi har flere helligdager enn noe annet land, som enten er betalt eller ikke. Det er klart at i et samfunn hvor det er mangel på arbeidskraft og hvor en trenger en større vareproduksjon, må en se disse ting i sammenheng. Hadde vi virkelig vært noe til patrioter, så skulle en ha sagt at en var villig til å arbeide 2 uker av de 3 ferieuken *denne gang* for å få produksjonen opp. Jeg nevner dette som bakgrunn for de krav som er reist. Vi kan ikke gå inn for en generell arbeidstidsforkortelse, så lenge vi har mangel på arbeidskraft og vi trenger mer varer. I tekstilindustrien kunne vi få flere varer om vi fikk mer arbeidskraft. Men det kan være grupper, hvor det kan være spørsmål om kortere arbeidstid som f. eks. for bergverksindustrien, for

gruvearbeiderne som arbeider under dagen, og det kan være andre grupper, av helsemessig art. Men vi kan ikke generelt gå til forkortelse av arbeidstiden. Vi har en del grupper som fremdeles arbeider mer enn 48 timers arbeidsuke. Vi må først se å kutte ned for dem før vi går til å forkorte arbeidstiden for de som har 48 timer. Konflikten på Herøya er like meget en politisk aksjon som en faglig. Det er et ledd i den kommunistiske politikk. En skal ikke bli forbauset over at en også vil få liknende konflikter ved andre valutaskapende bedrifter, selv om en har et eller annet såkalt «saklig moment». En tariffavtale må holdes. Arbeiderne og de som står i spissen for konflikten vet at den er ulovlig, og at den ikke vil føre fram. Vi har sett hvordan det har gått i andre land. Hitler ville aldri fått makten hvis en ikke hadde hatt den politiske spekulasjon som der var innenfor arbeiderbevegelsen. Representantskapet må uttale seg om denne konflikt. Hydro må stå til arbeiderne går tilbake og det må vi hjelpe til med. Når de er gått tilbake så får vi oppta spørsmålet om arbeidstiden. Men da gjelder det ikke bare skiftarbeiderne ved Herøya, men over hele landet. Da må vi også først se på landets økonomiske stilling og om vi har råd til det. Det er også et par andre ting. Vi har fått et brev fra arbeiderne ved Standard Kabelfabrikk, som reiser krav om å komme vekk fra subsidiene. Prisene vil da straks stige med 39 pst. og vi skal da ha 59 øre i tillegg i lønn. Regner en med 800 000 lønnsinntakere og etter 2 300 arbeidstimer i gjennomsnitt pr. år, så vil det for 1 år bety 1 milliard og 95 millioner kroner. En kan si hva en vil om subsidiene, så har de dog vært til nytte for oss. Det er arbeiderne som vil bli rammet, ikke bøndene og de toneangivende. De som har satt dette i scene vet hva de vil inn på. Vi ser også at nettopp disse krefter jamrer om at bøndene har fått for lite! De skulle ikke ha hatt det de fikk engang. Jeg tror ikke denne forsamling vil være med på en henvendelse til Regjeringen om å oppheve subsidiene. Det vil alene gå ut over arbeiderne og alle lønnsinntakere. Det er også reist kritikk mot Lønnsnemnda. Det har vært nødvendig i denne tid å ha Lønnsnemnda, men min oppfatning er at Lønnsnemndsloven bør falle vekk i løpet av 1949 og at vi da nytter Arbeidstvistsloven slik den var i 1939. Lønnsnemnda har vært til fordel for oss, men vi må se å komme fram til det tidligere forhold, at medlemmene har ansvaret. Så har vi spørsmålet om halv- eller helautomatisk regulering. Da vi i 1945 forhandlet med arbeidsgiverne og framholdt at vi ville ha halvautomatisk regulering,

sa Arbeidsgiverforeningen nei, og hvorfor? Jo, fordi de bygde på at prisene ville gå nedover. Vi bøyde oss for det og gikk med på helautomatisk indeksregulering. Men sekretariatet mener at vi bør gå inn for halvautomatisk indeksreguleringsbestemmelser igjen. En kan også ta indeksregulering helt ut av avtalen, og jeg er prinsipielt ikke imot det. Når det gjelder den økonomiske situasjon så er det et faktum at skipsfraktene er gått nedover og det har også vært tale om skipsopplegg. Det har ennå ikke skjedd her i landet, men vi har sett det i Sverige. Det er en tendens til stede i dag til stramning av det internasjonale marked, at prisene vil droppe nedover. Det vil også kunne få følger for vårt land. Sekretariatet er imidlertid enig i at det ingen hensikt er å vente. Vi vil ikke binde oss i noe bestemt. Derfor sier vi i punkt 1 at «representantskapet anbefaler at alle tariffavtaler som løper ut til og med 1. april 1949, prolongeres til denne dato, og at oppsigelsesfristen innskrenkes til 1 måned». For at det ikke skal herske noen misforståelse, så er meningen den at sekretariatet og forbundene skal samarbeide og at alle tariffar utsendes til medlemmene til avstemning.

Sekretariatet innstilte følgende til den faglige situasjon:

Representantskapet tar finansministerens redegjørelse for landets økonomiske stilling og formannens redegjørelse for den faglige situasjon til etterretning.

Representantskapet finner imidlertid ikke på det nåværende tidspunkt å kunne trekke opp noen bestemte retningslinjer for fagorganisasjonens tariffpolitikk neste år.

Under henvisning til foranstående vil representantskapet uttale:

1. I påvente av en avklaring av situasjonen vil representantskapet anbefale at alle tariffavtaler som løper ut til og med 1. april 1949, prolongeres til denne dato, og at oppsigelsesfristen innskrenkes til 1 måned. Representantskapet har intet å innvende mot at de enkelte forbund i samråd med sekretariatet gjennom antisiperte forhandlinger treffer avtaler om prolongasjon av tariffavtalene fram til våren 1950.
2. Representantskapet gir sekretariatet i oppdrag å samarbeide med forbundene om retningslinjer for fagorganisasjonens tariffpolitikk i 1949, og andre spørsmål som berører stabiliseringslinjen.

3. Sekretariatet gis bemyndigelse til å forhandle med N.A.F. om gjennomføring av halvautomatiske indeksreguleringsbestemmelser i tariffavtalene i stedet for de nåværende helautomatiske.

Om den tariffstridige konflikt på Herøya hadde *sekretariatet* følgende innstilling:

Landsorganisasjonens representantskap har mottatt melding om at skiftarbeiderne ved Norsk Hydros bedrift på Herøya fra 19. ds. har gjennomført en ny skiftplan på grunnlag av 42 timers arbeidsuke. Denne opptreden er i åpenbar strid med den gjeldende tariffavtale, og styret for Norsk Hydro har vedtatt å avskjedige de arbeidere som tar del i aksjonen. Det er videre fra styrets side varslet driftsstans ved bedriftens avdelinger på Rjukan og Notodden som følge av aksjonen på Herøya.

Representantskapet ser konflikten på Herøya som en særs alvorlig sak. Den berører ikke bare landets økonomiske stilling, men også i høy grad hele grunnlaget for fagorganisasjonens virksomhet. Spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden er av helsemessige grunner aktuelt for en rekke grupper av arbeidere. I den anledning har Regjeringen oppnevnt en komité som skal utrede spørsmålet om en revisjon av arbeidervernloven. Komitéen er trådt i virksomhet og har vedtatt først å behandle arbeidstidsbestemmelsene.

Hovedstyret i Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund har *enstemmig* henvist kravet om 42 timers arbeidsuke for skiftarbeidere til behandling ved kommende tariffrevisjon.

Representantskapet vil slå fast at spørsmålet om en eventuell forkortelse av arbeidstiden for enkelte arbeidergrupper må sees i sammenheng med andre arbeidergrupper og søkes løst på regulær måte, enten ved revisjon av de gjeldende tariffavtaler eller gjennom revisjon av arbeidervernloven. Det må på det skarpeste tas avstand fra at en enkelt arbeidergruppe ved en enkelt bedrift søker å framtvinge en isolert løsning gjennom selvtekt i strid med gjeldende tariffavtaler.

Framgangsmåten er i høyeste grad organisasjonsskadelig og dermed usolidarisk. Det må innskjerpes at gjeldende tariffavtale, i dette som i alle andre tilfelle, skal respekteres.

Representantskapet slutter seg til det vedtak som forretningsutvalget i Kjemisk Industriarbeiderforbund har gjort om eksklusjon av de medlemmer av Herøya Arbeiderforening som

tar del i den tariffstridige aksjon som er satt i verk. Sekretariatet bemyndiges til i samråd med Kjemisk Industriarbeiderforbund å sørge for at de ekskluderte ikke blir gjeninntatt som medlemmer av A.F.L. før det er skapt sikkerhet for at de for ettertiden vil respektere fagorganisasjonens lover og lovlige vedtak.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbunds forretningsutvalgs vedtak av 14. september 1948 angående avd. 48, Herøya Arbeiderforenings, vedtak om å gå til aksjon for 42 timers arbeidsuke for skiftarbeidere fra 19. september 1948.

Herøya Arbeiderforenings vedtak om å gå til aksjon for gjennomførelse av 42 timers arbeidsuke har vært oppe til behandling i forretningsutvalget i flere møter, og er foreningen i skriv fra forbundet — etter vedtak i forretningsutvalget — pålagt å annullere sin beslutning, uten at dette er blitt gjort.

I møte i dag ble det rettet en inntrengende henstilling til foreningens representanter, Einar M. Johansen og Anker Nordbø, som deltok i forretningsutvalgsmøtet, å medvirke til en ordning gående ut på at hovedstyrets vedtak angående denne sak, inntatt i hovedstyreprotokoll av 15.—16. juni d. å. side 5, sak 4 C, blir lagt til grunn for et forslag, som Herøya Arbeiderforening ennå en gang da måtte behandle for at vedtaket om aksjonen skulle trekkes tilbake.

Foreningens representanter fant ikke å kunne gå inn på denne linje, men henholdt seg til Herøya Arbeiderforenings gjentatte vedtak om å sette aksjonen i verk fra 19. september d. å.

Da dette er i strid med forbundsloven og foreningslovens bestemmelser, og likeledes i strid med den inngåtte tariffavtale, fattet forretningsutvalget følgende vedtak:

1. Hvis aksjonen settes i kraft, vil avd. 48, Herøya Arbeiderforenings, samtlige medlemmer fra den omtalte dato, 19. september 1948, bli satt utenfor forbundet med tap av alle opparbeidede rettigheter.
 2. Skulle en del av foreningens medlemmer rette henvendelse til forbundet om fortsatt medlemsskap fordi de er uenig i foreningens beslutning, avkreves de lojalitetserklæring for at de vil følge forbundets lover og fattede beslutninger.
 3. Alle sådanne anmodninger om fortsatt medlemsskap forelegges forretningsutvalget i hvert enkelt tilfelle.
- Møtet hevet.

ETTERMIDDAGSMØTET TIRSDAG 21. SEPTEMBER

Dirigent: Bernh. Berntsen.

Protokollen fra formiddagsmøtet ble referert og vedtatt med en bemerkning om at det ikke var stemt over Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet. Det var bare en meddelelse som ble tatt til etterretning.

Fortsatt behandling av den faglige situasjon.

Karsten Torkildsen: Jeg skal først gi en orientering over det vedtak vårt hovedstyre tok på sitt møte på Rjukan. I vedtaket heter det:

Hovedstyret er av den oppfatning at fremtidige tariffoppgjør må ta sikte på at de fagorganiserte får anledning til å stille sine krav og om nødvendig kjempe for disse. Ut fra dette må en snarest mulig komme fram til frie tariffrevisjoner hvor medlemmene treffer de endelige avgjørelser.

Hovedstyret vil sterkt anbefale overfor Arbeidernes faglige Landsorganisasjons sekretariat/representantskap at det blir gitt anledning til frie tariffrevisjoner 1949.

Det var det vedtak hovedstyret fattet for det framtidige tariffoppgjør. Det er enkelte som har lagt det ut til at en skal gjøre store framskritt. Men slik kan det ikke fortolkes. Medlemmene skal selv avgjøre om de vil vedta en tariff. Jeg er enig i at lønnsnemnda forsvinner 1. mars neste år, og at en får frie tariffforhandlinger. Så sent som i dag har «Friheten» slått opp om at det i 1946 direkte var lovet en skiftordning ved tariffrevisjonen i 1948. Bakgrunnen er dog noe ganske annet enn det som i dag står i lederene i «Friheten». Vi har ikke gitt noe tilsagn om at saken skulle tas opp. Den 31. mai stilte Støland på Samarbeidsmøtet på Kongsberg følgende forslag:

Representanter for Norsk Hydros øvrige foreninger i møte på Kongsberg 23. september 1948 har enstemmig fattet følgende vedtak:

1. De inngåtte tariffavtaler må respekteres.
2. Hovedstyret innenfor forbundet er etter forbundsloven høyeste myndighet mellom landsmøtene og må hovedstyrets vedtak respekteres av alle foreninger og medlemmer innen forbundet.

3. Samarbeidskomitéen vil rette en kraftig henstilling til Herøya Arbeiderforening om straks å innstille den iverksatte aksjon, og at arbeidet straks blir gjenopptatt etter de gjeldende tariffavtaler.

Det reiser han hjem med og så blir det at tilleggforslaget framkommer om at kravet skulle reises i år. Vi har behandlet saken i vårt forretningsutvalg og på vårt hovedstyremøte på Rjukan. Ved sakens behandling framsatte administrasjonen følgende forslag:

Kravet om forandring av skiftplan ved Norsk Hydros bedrifter som går ut på at arbeidstiden for skiftarbeidere nedsettes fra 48 til 42 timer pr. uke, kan ikke opptas i 1948, da tariffrevisjonen er avsluttet ved Arbeidernes faglige Landsorganisasjons representantskaps vedtak av 14.—15. april 1948.

Kravet om 42 timers uke for skiftarbeidere må derfor opp-tas i forbindelse med tariffrevisjonen 1949 og bør omfatte samtlige arbeidere i de kontinuerlige bedrifter innenfor vårt forbund.

For å forberede dette krav best mulig, opptas allerede nå en bred undersøkelse av saken på medisinsk basis.

Dette ble enstemmig vedtatt. Det som hovedstyremedlem fra Herøya stemte for, er han ikke blitt stående ved. Vi har hatt et forhandlingsmøte med Arbeidsgiverforeningen. Den 11. september ber Arbeidsgiverforeningen om et møte den 15. september. Den 14. september ble 2 av foreningens styremedlemmer innkalt til møte her i byen og hvor de blir gjort bekjent med forbundets standpunkt. Men intet av dette er meddelt videre. Det er underslått og ikke meddelt arbeiderne i avdelingen. Den har gått sine egne veier. Etter de siste tall vi har, så er det 412 arbeidere som er gått inn i konflikten. Ved vårt ekstraordinære hovedstyre var flertallet enig i det vedtak som flertallet i denne forsamling tok og i avdelingene stemte 2 563 for flertallets og 1 674 for mindretallets forslag (Hammerstedt forslag) angående tariffrevisjonen 1948.

Abraham Skilbred: Her er vi kommet opp i en sak som har betydning for hele arbeiderklassen og samfunnet. Jeg vil foreslå: Den delegasjon av arbeidere fra Herøya Arbeiderforening som er i Oslo innbys til representantskapets møte for å redogjøre for den oppståtte konflikt ved Herøya fabrikker.

Konrad Nordahl: Jeg mener at en ikke kan vedta dette. De er ekskludert av Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Arbeidet må først opptas og så kan vi tales ved. Torkildsen og jeg kan tale med dem og gjøre dem oppmerksom herpå.

Votering: Skilbreds forslag ble forkastet mot 11 stemmer.

Malvin Knudsen: Når en hørte Meisdalshagens foredrag så var det et mørkt bilde han tegnet for oss, eller et mindre lyst bilde. Indeksen har aldri vært noe godt bilde av de virkelige forhold. Meisdalshagen sier at det er kapitalen som lager vanskelighetene, men når det gjelder Herøya så hører vi at det er russernes skyld, etter det Nordahl uttalte. Jeg kan ikke være med på forslaget vedrørende Herøya-arbeiderne. Jeg har vært ekskludert en gang fra Landsorganisasjonen, så jeg vet hva det betyr. En må dog kunne si at Herøya-arbeiderne har et berettiget krav, selv om en kan si at denne opptreden ikke var riktig. Men det må noen grupper gå i spissen og ta hovedstøyten. Jeg er for øvrig enig i halvautomatisk indeksregulering. Jeg vil foreslå:

Året 1948 og de tariffrevisjoner som er foretatt i dette år har ikke ført til noen bedring i arbeidernes levestandard. Tvert imot har det vedtak som ble fattet av flertallet i representantskapet i november i fjor om tariffrevisjonene i 1948 ført til en forverring av leveforholdene for lønnsarbeiderne. I overensstemmelse med dette vedtak har Lønnsnemnda dømt og gjennomført en faktisk lønnsstopp. Samtidig er prisene steget og skattene har nådd nye utålelige høyder. Forsyningene av mat, klær og boliger er blitt forverret. Arbeiderklassens og det norske folks uro og misnøye øker for hver dag også fordi vårt land stadig bringes inn i et større avhengighetsforhold til den amerikanske imperialisme. Dette skjer først og fremst gjennom Marshall-planen som ikke bare trellbinder vårt land økonomisk, men fører landet inn i et uverdigg og skjebnesvangert politisk avhengighetsforhold til USA og truer med å gjøre landet til et militært oppmarsjområde for de amerikanske imperialister i deres planer om å knuse Sovjet-Samveldet, folkedemokratiene og sosialismens krefter i alle land for å erobre verdensherredømmet.

Regjeringen Gerhardsen har stilt seg i spissen for å gjennomføre denne politikken som blir tilslørt og kamuflert med sosialistiske fraser. Folkets uro og misnøye som stadig tiltar,

gjør det ytterligere nødvendig å lede oppmerksomheten bort fra de virkelige fiender, utbytterne innenfor og utenfor landet. Derfor settes arbeiderne opp mot bøndene og fiskerne, og bøndene og fiskerne settes opp mot arbeiderne.

Forverringen av forsyningssituasjonen henger ved siden av handels- og valutapolitikken nøye sammen med den førte jordbrukspolitikken. Denne politikk har ført til og fører til en fortsatt stagnasjon og tilbakegang for jordbruket. Subsidielolitikken har ikke ført til noen forbedring hverken av de arbeidende bønder eller arbeidernes levevilkår. Den har hatt og har som formål å skaffe billig arbeidskraft for arbeidskjøperne og tjent sikringen av deres profitt. Subsidieringen av visse varer har også direkte blitt brukt til manipulasjoner med prisindeksen for å hindre arbeiderne i å få indeksregulert sine lønninger, dette skjedde sist 15. juni i år.

Folkets krav om å bedre sine kår stiger — aktiviteten øker. Regjeringen som ikke har stilt seg oppgaven å bedre folkets levestandard, forsøker å kriminalisere de krefter som går til kamp for sine livsinteresser. Aksjoner av enhver art blir stempet som ulovlige og rettsstridige. Men den aktivitet som springer ut av folkets livsinteresser, kampen for fred, frihet og brød, lar seg ikke stanse av erklæringer om «ulovlig aksjon», og heller ikke om disse erklæringer følges av handling. Tvert imot må og vil denne aktivitet tilta i styrke og øke i omfang.

Fagbevegelsen må stille seg i spissen for arbeiderne, bøndene og fiskerne for å sveise kreftene sammen til et samlet forsvaret for folkets og landets interesser — mot folkets og landets fiender, den innen- og utenlandske monopolkapital. De nærmestliggende oppgaver for å forsvare lønnsarbeidernes interesser er:

Gjennomføring av en generell lønnsøkning.

Gjennomføring av de nødvendige endringer i skattelovene for å lette skattetrykket på de små inntekter.

Gjennomføring av en handels- og valutapolitikk og en nasjonal og produksjonsfremmende politikk i jordbruket, som sikrer folket tilstrekkelige forsyninger.

Gjennomføring av lik lønn for likt arbeidsytelse for mann og kvinne.

Full likestilling for kvinnene på alle felter i arbeidslivet.

Lønnsnemndordningen må opphøre.

Fagbevegelsen må stille seg i spissen for arbeidernes kamp for å bedre sine kår.

Alle krefter må settes inn for å skaffe de husløse hus og gi ungdommen høve til å stifte hjem.

Enhver øking av produksjonen må komme det arbeidende folk til gode på bekostning av profitten.

Den internasjonale faglige enhet må utbygges til et viktig våpen i kampen for freden og friheten.

Witalis Andersen: Bakgrunnen for den tariffpolitikk vi har ført hittil er en *stabil priskontroll*. Men den priskontroll vi har nå er en *skinnkontroll*. Det er bare de varer som veies eller måles en kan kontrollere. Det er nødvendig for Landsorganisasjonen å være med på en *virkelig priskontroll*. En skal også være merksom på at mindre gode varer blandes sammen med kvalitetsvarer. Det er bare bransjefolk som kan kontrollere det. Vi har videre sett at regnskaper som en fikk fra bedriftene ikke var ordentlige regnskaper. De hadde større overskudd enn det framgikk av regnskapene. En effektiv kontroll må Landsorganisasjonen være med på å framskynde.

Thorleif Andresen: Voteringen over selve tariffopplegget er for så vidt allerede klarlagt, så den sak skal jeg ikke si noe mer om. Hvis det forslag, som foreligger i dag hadde vært stilt forrige gang, hadde grunnlaget i dag vært bedre. Det var forbund som reiste større krav enn det representantskapets vedtak gikk ut på, mens andre forbund ikke fikk en slik adgang. Hvem bøyer seg lojalt? Det må være slutt med å henge ut enkelte grupper som ikke lojale. Hvis en tar for seg Nordahls innlegg på forrige representantskap og i dag, så kan en snart ha grunn til å etterlyse hvilken linje en virkelig skal følge. Jeg kan ikke være med på å stemme for prolongasjon. Det skal bli interessant å se om en nå virkelig mener noe med frie tariffforhandlinger. Det er ikke klart nok. Så Herøya. Der nevnte Nordahl om arbeidstiden. Dette representantskap har vedtatt 40 timers uke. Hvordan skal da egentlig L.O.s representanter opptre på internasjonale kongresser når det gjelder arbeidstiden? Jeg kan ikke være med på forslaget om Herøya. Det er blitt så moderne igjen med lojalitetserklæringer. Jeg vil ikke være med på det. Jeg håper at en iallfall ikke er med på dette vedtak, men sender det over til Kjemisk Industriarbeiderforbund, som så får gjøre hva det mener er riktig.

Torbjørn Henriksen: Jeg er glad for at formannen la kortene klart på bordet, at norsk fagbevegelse i dag er noe annet

enn i 20-årene og fram til krigen. Vi sitter med den politiske makt og disse ting skjer i det nøyaktigste samarbeide med fagorganisasjonen. Jeg vil advare mot at Herøya-konflikten får en for bred plass i debatten. Det er en ulovlig konflikt og vi må da holde hva vi har inngått av avtaler. Det er å vanskelig-gjøre forholdene også for Regjeringen. Det er et politisk grunnlag en her søker å ville utnytte når det gjelder Herøya. Vi må her i landet trass i alt ha grunn til å være glade. Praktisk talt i alle land slåss de for å holde sin levestandard. Jeg synes det er godt gjort av arbeiderregjeringen å komme dit som til i dag. Jeg er enig med Witalis Andersen i en bedre, mer effektiv priskontroll, en kontroll hvor tallene blir satt på plass. Vi skulle her også ha nytte av kooperasjonen, men det ser ut til at andre grupper går inn for å ta makten der. Det er en dags-aktuell oppgave for arbeiderbevegelsen å ta kooperasjonen opp til behandling. Jeg er i tvil når det gjelder opphevelsen av Lønnsnemnda. Vi forlanger på den ene side en fast og effektiv priskontroll over det hele, men når det gjelder lønningene så vil en ikke ha kontroll. Tror en ikke at hvis vi vil fram til et sosialistisk samfunn, at en må forlate noen av disse gamle prinsipper? Vi hadde landsmøte i fjor hvor vi behandlet spørsmålet om sykehuspersonalet, kirkegårdsarbeiderne og brannfunksjonærene. De var enige om ikke å bruke fagorganisasjonens makt, slik at andre kom i nød og vanskeligheter. Det er nød på alle områder. Alle er i nødssituasjoner, og da må en tøyne sine tidligere prinsipper. Jeg er som sagt i tvil, men jeg bøyer meg for innstillingen fra de toneangivende forbund. Formannen var inne på pengeflommen. Vi har sett ferieavregninger basert på 6½ pst. Det har vært feriepenger på 8—900 kroner og opp til 1500 kroner. Da må en forstå at det er noe galt og at det er utvekster som skader organisasjonen og de enkelte grupper som ligger lavt. Jeg vil slutte med og be forbundenes og samorganisasjonenes representanter om når de taler om priskontrollen, at de også tar opp kooperasjonen og får farge over den. Jeg vil i punkt 1 anbefale følgende i forslaget om *den faglige situasjon*:

«I punkt 1 utgår første linje til og med ordet «vil». Punktet får følgende ordlyd:

Representantskapet anbefaler at osv. uforandret.»

Andreas Torp: Jeg er enig med Henriksen i appellen til denne forsamling om å bruke kooperasjonen mer enn hittil. Jeg

vil også utvide det til å gjelde de produktive forretninger og bedrifter en ellers har utbygd, at en hjelper og støtter opp om disse. Personlig vil jeg si at debatten om Herøya er blitt noe bred, så en glemmer å diskutere det som virkelig foreligger for tariffrevisjonen i 1949. Det skulle dog være det sentrale. Vi er oppmerksom på vanskelighetene i landet. Da vi gikk inn for tariffoppgjøret i 1948, var det meningen at en skulle klare å løse noen spørsmål, men det har vist seg ikke å holde stikk. Det hører en når en kommer ut til medlemmene. Det de har vært misfornøyd med, er at de ikke har fått uttale seg om den ordning som kom i stand. Når en synes å ville gi det inntrykk av at det ikke er så vanskelig for arbeiderne å klare seg, så tror jeg dette inntrykk ville bli et annet om en kom rundt i hjemmene. Rasjonene er kanskje ikke så dårlige for mange, men for tungt arbeidende er det for små rasjoner. Arbeiderne har ingen interesse av å få økt pengelønningene, men de har interesse av at prisene er slik at lønnen blir reallønn. Videre er det sagt at alle grupper må yte og finansministeren skal ha ære for at han har sagt at arbeiderne er de som har ytet best. Det er ikke arbeiderne som biler eller fyller hotellene og restaurantene. Det er nok andre grupper som er med på det. Vi er klar over at det er vanskelig å kontrollere prisene. Men det er nettopp der en må gjøre noe. Når en kan se at en leketøyfabrikant kan tjene så å si hva som helst, men neppe yter noe. Det var trist å høre formannen si at det var pengerikelig i hjemmene. Det er ikke det. Hvis en undersøker det, så vil en se det. Hvem er det som reiser? Det er en langt annen gruppe av samfunnet enn arbeiderne som reiser. Og vi ser at ungdommen reiser meget, fordi de ofte tjener bedre enn familiefedrene. Formannen sa at forutsetningen var at under alle omstendigheter så skulle vedtaket om ordningen av tariffrevisjonen 1949 sendes ut til behandling hos medlemmene. Jeg synes en bør fastslå formannens uttalelse i et punkt 4 sålydende:

«Representantskapets, sekretariatets eller felles forbundsstyremøtes vedtak om ordningen av tariffrevisjonen 1949 utsendes til behandling av de respektive forbunds medlemmer til avgjørelse.»

Jeg vil ha fram at forutsetningen skal stå i vedtaket. Jeg er enig i at en må holde tariffene, men jeg synes det er litt stridt når det heter «og styret for Norsk Hydro . . .». Jeg mener at også dette styre har opptrådt ulovlig. Jeg vil henstille at en stryker det og vil foreslå:

«I første avsnitt settes punktum etter ordet «tariffavtale». Resten av avsnittet utgår.»

Eugen Wiik: Det var forstemmende å høre statsråd Meisdalshagen og formannen om framtidsperspektivene i landet. Vi er oppmerksom på vanskelighetene. Men det later til at det bare er 3 grupper her i landet: bønder, arbeidere og fiskere. Vi har da også en gruppe som går av med den største del av kaka. Om de har skatter, så har de fremdeles et stort forbruk. Men det er arbeiderfamilier som har store savn. Hvis en hadde hatt like store barneflokker som før i tiden, så ville forholdene ha vært enda verre. Resignasjon! Hvis en kommer fram til fulle lagre igjen, tror en at arbeiderklassen da får disse lagre? Nå har vi dårlig med varer og alle i arbeid. Hvis en hadde gitt garantier for et sosialistisk samfunn, så skulle også jeg ta min stilling til revisjon. Når det gjelder Herøya, så er det da minst 2 parter i den sak. Vi burde også ha hørt arbeidernes oppfatning. Jeg kan ikke stemme for det foreliggende forslag. Jeg stemte for at deputasjonen skulle få forklare seg for representantskapet.

Ivar Lie: Jeg ble ikke nevneverdig forbauset over Nordahl når han utla Herøyakonflikten som et ledd i russisk utenrikspolitikk. Men Herøya-arbeiderne ville om de hadde fått adgang til representantskapet kunnet forklart at etter arbeidstidsloven så kunne denne skiftordning gjennomføres. En stiller seg her på trustens side. La oss se ærlig på saken. Det skiftarbeid som her drives er sunnhetsskadelig. Andre har også dette med sunnhetsfarlig arbeid fremme. Jeg kan ikke være med på å fordømme Herøy-arbeiderne fordi om de har begått en taktisk feil, en formell feil. Når det gjelder tariffen, så vet vi at det er liten interesse rundt omkring. Det er en farlig tendens. Det har vært sagt at vi har fått 76 og 92 pst. lønnsøking, og jeg skal ikke benekte det. Men at pengerikeligheten hos arbeiderne er blitt større tror jeg ikke. Den pengerikeligheten en taler om får en søke på et annet hold enn hos arbeiderne. Det er ikke i overensstemmelse med de faktiske forhold å komme med den slags argumenter. I mitt distrikt er forholdet at det er vanskelig å stabilisere organisasjonene, som f. eks. i Skog- og Landarbeiderforbundet. Jeg mener vi er på gal vei hvis vi allerede nå skal si at vi skal prolongere.

Ole Andersen Kiste: Stillingen i dag er den som statsråd Meisdalshagen kom inn på i sin konklusjon. Slik som stillingen

er, ville det ha vært et spørsmål om det ikke var riktig å gå sammen med andre organisasjoner for å finne fram til et annet økonomisk grunnlag. Mange synes ikke vi har oppnådd noe. Vi som er eldre vet at meget er oppnådd i denne tid. Ingen hadde ventet, selv om en skulle ha en lang levetid, at vi skulle nå så langt. Men så har en vært idealister. Derfor reagerer vi også og slår hardt til når det gjelder krefter som vil ødelegge og splitte. Disse krefter er faktisk borgerskapets beste venner. Vi har fått noe nytt i dag. Kominform og dens opplegg er nettopp å skape kaos rundt i verden. Vi forsvarer demokratiet som vi gjorde det under krigen. Vi sa også under krigen at vi skulle gjøre store offer, bare vi fikk vår frihet og vårt demokrati tilbake. En sier at en ikke skulle behandle Herøya her. Men er det ikke nettopp her en slik sak skal behandles. En samlet arbeiderklasse kan vinne fram, ikke en splittet. Ved en slik opptreden som på Herøya skader vi demokratiet. Snu om før det er for sent!

Alfred Nilsen: Hver gang vi har behandlet dette, har en talt om å holde stabiliseringslinjen. Det er en forsvarsposisjon som det er viktig å holde. Mens Lønnsnemnda har fulgt sin oppgave, har priskontrollen ikke gjort det. Det høres derfor inkonsekvent ut å oppheve den instans som har fylt oppgaven. Når en likevel vil gå til opphevelse så er det i tillit til arbeiderne at de selv skal få ansvaret. Hvis vi opphever Lønnsnemnda og samtidig er klar over å holde stabiliseringslinjen, så trekker en hvert enkelt medlem av organisasjonen med, og hvis en forklarer situasjonen på en fornuftig måte, så vil de forstå det. Det er en stor vesensforskjell her fra tidligere. Viser det seg at medlemmene svikter, så vil de ha det slik. Men jeg tror ikke at de svikter. Jeg må ta mine reservasjoner overfor punkt 3, som jeg også gjorde i sekretariatet. Den bestemmelse vi nå har, er en tariffbestemmelse. Skal en forandre den, så kan det se ut som en forringelse. Jeg mener at forandring av indeksreguleringsbestemmelsene må være det vi tar opp, men å ta ut dette spesielle punkt kan misforstås.

Anker Nordtvedt: En av de første forutsetninger er ikke å miste troen på seg selv og sin organisasjon. Ellers vil en vært dømt på forhånd. Meisdalshagens foredrag var ikke lyst. Spørsmålet er om vi ikke allerede like etter krigen spente buen for høyt. Jeg tror en stor del av våre medlemmer ikke er blitt

orientert om hvordan forholdene egentlig er i landet. Det skyldes at en ikke har fått alle medlemmer fram, og de som har reist rundt har kanskje også fortegnet bildet noe. På veien fram mot sosialismen vil vi møte mange vanskeligheter. Noe av det viktigste er å få tillit blant medlemmene og det er spesielt noe en snarest må se å få rettet på, og det er skattesnyteriet. Vi hørte hva Witalis Andersen kunne fortelle at av 30 bedriftsregnskaper var ingen av disse i overensstemmelse med det faktiske forhold. Et av de viktigste organer er priskontrollen. En må ikke lenger bare bruke talemåter. En burde bruke produksjonsutvalgene til kontrollarbeid. Når det gjelder Herøya så har Wiik, Andresen og Knudsen misforstått det. Vårt forbund godkjenner kravet om 42 timers uke, og det står i våre lover. Men vi har sett at de har forholdt medlemmene de skriv vi har utsendt.

Thora Johannesen: Nordahl begynte med å si at vi skal hjelpe de lavestlønnede og det har vi sagt i alle forsamlinger, og det er både riktig og bra. Men det er nødvendig for kvinnene å komme høyere opp. Det høres så besnærende ut at kvinnene har gått opp med 92 pst. mot mennenes 76 pst. Men en 10-øring blir ikke større for kvinnene fordi om prosenten er høyere. L.O.s kvinnenemnd har vedtatt følgende uttalelse når det gjelder kvinnes lønn i forhold til menn:

«Representantskapet pålegger sekretariatet og forbundsstyrene ved kommende tarifforhandlinger å kreve et større tillegg for kvinner enn for menn for å få minsket forskjellen mellom mannlig og kvinnelig lønn for samme arbeidsprestasjon. Hvis sekretariatet finner at det som en begynnelse skal kreves like dyrtidstillegg for kvinner som for menn, må dette også gjelde de unge arbeidere.»

Andreas Torp foreslo om Herøya-saken: Siste punktum endres til: «Sekretariatet bemyndiges til i samråd med Kjemisk Industriarbeiderforbund at eventuell gjenopptakelse av de ekskluderte som medlemmer av fagbevegelsen, må skje med respekt for forbundets lover og vedtatte beslutninger.»

Torbj. Henriksen foreslo (som konklusjon til sekretariatets innstilling): «Med henvisning til foranstående anmoder L.O.s representantskap om at arbeidet straks blir gjenopptatt på det grunnlag gjeldende tariff fastsetter.»

Jens Dahl: Formannen i Landsorganisasjonen kom inn på statstjenestemennenes lønnsregulering i år og at noen var fornøyd og noen misfornøyd, og det kan det vel være noe i, når unntas de som en sier er fornøyd. Hovedsaken til at forslaget ble vedtatt, var at en fikk noe som virkelig var et lønnsregulativ og videre at det ble høve til å komme tilbake til enkelte grupper og lavtlønnede i 1949. Vi har håp om å komme ennå engang til forhandlingsbordet. Statsråden var inne på priskontroll, subsidier og landbrukspriser. Blant annet sa han at subsidiene var kommet så langt at det ikke var mulig å gå lenger der. Det var en gledelig meddelelse. Jeg tror nemlig ikke at det er de mindre bemidlede som får dette. Dessuten subsidiene må vi betale tilbake i større skatter. Skattene blir for byrdefulle å bære. Det kan ikke fortsette slik.

Dirigenten: Det er kommet henvendelse til dirigentene om å bli ferdig med Herøya i kveld. Sekretariatet har gått med på Torps endringsforslag

Karsten Torkildsen: Det har vært en konferanse med en deputasjon på 5 representanter fra Herøya, som var kommet her inn for å konferere med statsmyndighetene. Nordahl og jeg uttalte til deputasjonen at vi ikke kunne medvirke til en konferanse med statsmyndighetene. De reiste med den beskjed at det var styret i Herøya Arbeiderforening som hadde ansvaret. Deputasjonen opplyste bl. a. at forbundets skriv ikke var referert i avdelingen. Jeg vet ikke om en kan betegne det for «en formell feil». Konflikten kan være slutt i morgen hvis de rette folk taler til de som leder konflikten. Det er forholdet.

Abraham Skilbred: Det er naturlig at Nordahl og Torkildsen kjører hardt på her. Men hva blir det av de vedtak kongressen har fattet om arbeidstidens forkortelse. Det er uriktig å søke herfra å straffe arbeiderne på Herøya fordi de vil holde seg til arbeidervernloven. Nå har en endret dette forslag, som er et av de styggeste dokumenter som er framlagt i en arbeiderforsamling. Saken er alvorlig ikke bare for landets valuta, men for hele arbeiderklassen.

Paulus Andersen: En kan være enig i at det er en ulovlig konflikt. Men når en vet hvordan det er ved denne bedrift, er det ikke så merkelig. Det er en feil at en slår så sterkt på stortromma. Gjorde en ikke det, ville en kanskje få en ordning. Dette kan skape en strid i hele Skiensdistriktet.

Johan Karlsen, Klevfoss: En skal høre meget før ørene faller av. Det er første gang i mitt fagorganisasjonsarbeid, at jeg hører fagorganisasjonens ypperste ledere forsvare kapitalens utbyttere. Da Torkildsen refererte de forskjellige skriv, refererte han også et skriv om at de var ekskludert og at de for å komme inn igjen måtte underskrive lojalitetserklæring. Det er ikke lenge siden vi hadde et system her i landet, som brukte de samme metoder. I dag skulle det være demokrati. Den innstilling som her foreligger er av den største rekkevidde. De som stemmer mot siste passus i innstillingen, må da også ekskluderes av sine forbund. Det framgår også derav at en nå har endret det punkt.

Lars Evensen: Når det gjelder aksjefordelingen i Norsk Hydro, så var forholdet før krigen at det var fransk aksjemajoritet og tyskerne hadde en vesentlig del. På norske hender var det 2 pst. — Ellers var aksjene spredt utover mange land. Under krigen satset tyskerne en større kapital og fikk aksjemajoriteten. Alle tyske aksjer ble beslaglagt av Erstatningsdirektoratet. Det ble protestert fra fransk hold. Etter langvarige forhandlinger mellom Frankrike og Norge fikk de tilbake 75 000 aksjer. På franske hender er det i alt 31 pst. av aksjene, og på staten 44 pst. Dessuten er det strid om noen aksjer hvor Sveits har protestert. Hvis de vinner, vil det gå 8 pst. vekk av de aksjer staten har. Utenom de 44 pst. er det 2 pst. som er spredt på norske hender og på et norsk konsortium 6 pst. Når det gjelder styret, så har jeg vært med på å oppnevne adv. Sjøstad og adv. Paulsen. Bache Wiig er oppnevnt tidligere. Som konsultativt styremedlem ble så Karsten Torkildsen oppnevnt. Den personlige sjikane mot Bache Wiig er tilbakevist av Stortinget. Det var en uttalelse av Ivar Lie om at hvis Bråthens tall var riktige, så måtte de ta utbytte på ulovlig måte. Da må vi få rede på det. Det må da være svindel eller underslag.

Ivar Lie: Jeg sa at når de ikke får mer enn det disse talene viser, så må de få det på annen vis, som vi ikke kjenner til. Jeg har ikke sagt at Fearnley eller Bache Wiig har begått underslag. Men vi har hørt om skattesnytere, og Witalis Andersen talte om 30 bedriftsregnskaper som ikke var riktige. Ellers fastholder jeg det jeg har sagt.

Thorleif Andresen: Vi gjør stor skade ved å vedta dette, en må overlate saken til Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Lars Evensen: Skattelovene fastsetter at skatter og avgifter skal tilbakeholdes også for utenlandske aksjeeiere. Det er umulig for noen av aksjonærene å få noe ulovlig.

Votering: Sekretariatets innstilling i Herøykonflikten med de endringsforslag som var stilt av Andreas Torp og Torbjørn Henriksen, ble vedtatt mot 11 stemmer.

FORMIDDAGSMØTET ONSDAG 22. SEPTEMBER

Dirigent: *Torbjørn Henriksen.*

Protokollen fra gårdsdagens ettermiddagsmøte referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Fortsatt behandling av den faglige situasjon.

Kristoffer Jakopsen: I et hvilket som helst samfunn der krig eller okkupasjon har herjet og lagt verdier i grus, og dermed senket folkets levestandard er det en selvfølge at alle krefter i folket må anspennes for å nå fram til normale leveforhold hurtigst mulig. I et privatkapitalistisk samfunn må ytelsene stå i forhold til den økonomiske bæreevne, slik at byrdene blir likt fordelt.

I et samfunn hvor arbeiderklassen eller småkårsfolket har den politiske makt, må ytelsene etter hvert legges på den del av produksjonslivet som hurtigst gir resultater, det betyr at kontrollen over det økonomiske liv blir effektiv og at disse organer etter hvert som dyktighet og innsikt tilsier det overtas av folket selv og til fordel for folket.

For vårt lands vedkommende var stillingen etter krigen den at alle partier uansett politisk farge sa seg villig til på bestemte vilkår å bidra til gjenreising av landet og var villig til å ta de løft som var nødvendige.

I praksis holdt disse gode lovnader en liten stund, men en var ikke kommet langt i gjenreisingsarbeidet før hestehoven begynte å stikke fram, og det samarbeid som nå pleies, hvis en kan kalle det så, er vel nærmest en karrikatur.

Vårt land var krigsherjet. våre ressurser ved krigsutbruddet ble etter hvert overtatt og brukt av okkupantene, mens vi selv satt på streng vitenskapelig rasjon.

Vi var således ikke særlig godt stillet da freden brøt løs og vi skulle ta fatt. Erkjennelsen var antakelig at det kun var vi

selv som ved eget seigt og målbevisst arbeid kunne komme over kneiken, og at dette skulle skje ved en effektiv kontroll, slik at alle etter evne var med og ytet sitt bidrag.

Derfor ble det allerede da regjeringen kom hjem ytet et tilskudd til arbeidernes lønninger på 58 øre pr. time som en honnør for de savn en hadde lidt under okkupasjonen, men også for å øke innsatsen i gjenoppbygginga.

Vi har ikke nådd de resultater som var forutsatt. Det skyldes mange ting. Det er fra denne talerstol snakket om utviklingen på verdensmarkedet som en årsak, det er snakket om skofteprosenten etter krigen, osv. osv.

Jeg tror imidlertid at det er en annen årsak, og den ligger i okkupasjonstidens sabotasje og som skulle forvandles til produktive løft når krigen var slutt. Fortell om de unge gutter som kom i bedriftene og som ble innpodet sabotasje uten at de fikk tak i de oppgaver de måtte ta fatt på når gjenreisningen skulle ta fatt. Vi får antakelig trekkes enda lenge med virkningene av denne forsømmelse.

I erkjennelsen av at vi økonomisk lå dårlig an, ble det fra høyeste faglige hold appellert til medlemmene om å spenne beltene, hvilket de også gjorde.

Betingelsen for dette var bl. a. en effektiv priskontroll, og vi har mange gjentatte representantskapsbeslutninger for dette.

Vi som dro hjem og hadde vært med på beslutningen redgjorde og brukte disse argumenter for å holde stabiliseringslinja, som jeg personlig tror er den retteste.

Allerede i 1946 ved tarifforhandlingene ble den linje som fagorganisasjonen hadde lagt brutt og av oss selv. De oppgjør som vi der fikk utover det som var forutsatt bidro til at andre grupper kom hit og stilte sine krav, snøballen rullet, og etter hvert som industriarbeiderne fikk ett eller to øre, så var det straks grupper som været åte og skulle ha sin brorpart.

Jeg tenker i første rekke på bøndene. Det er vel ingen klasse i vårt land som under og etter krigen har hatt så gode vilkår som de. Statistikken viser at lånegjelden på gårdsbruk i Norge er gått ned under og etter krigen med hundrer av millioner og prosentvis meget.

De tilskudd som er gitt dem har presset på stabiliseringslinjen og øket subsidiene fra Statens side. Ved siden av dette har en hatt tillegg i prisene som ikke komer offentlig fram, slik

at prisnivået har ligget som en korketrekker over den røde streken. Og vi vet at det kun var ved hjelp av subsidier vi i juni holdt oss under.

Det er klart at arbeiderne som har fulgt linjen om stabilisering og trodd på den, nå etter hvert begynner å bli mistenksomme. Om en bruker indeksen aldri så meget, så er det i dag de utlagte penger til livets opphold som til slutt gir beskjed om priskontrollen er effektiv eller ikke. De vet også at om ikke priskontrollen blir hva den skal være, så betales store skatter og byrder forgjeves. Det går i lomma på omsetningsleddene.

Jeg tror at representantskapet må være varsom i sine beslutninger, slik at ikke tilliten til stabiliseringslinjen dør fordi en har lovet åtgjerder som en ikke kan innfri. Og jeg tror det er grunn til fra denne talerstol og fra representantskapet å si fra at den unnfalldenhet som har preget regjeringen når det gjelder oppgjøret med bøndene må ta slutt. Det er mulig en oppnår bedre resultater i jordbruket, men kan hende blir det bare å overføre jordbruksproduksjonen fra ett produkt til et annet etter som det gir fortjeneste.

Men la oss for all del ikke stelle det slik, at industriarbeidernes mistanke blir rotfestet, når det gjelder stabiliseringslinjen. Da tror jeg en kommer til å oppleve ubehagelige overraskelser.

En av de ting som gleder meg er formannens tilsagn og som også finnes i innstillinga om at det blir frie forhold under ansvar. Her slutter jeg meg til Nilsens uttalelse. Han har, tror jeg, på en ypperlig måte gitt uttrykk for refleksjonen hos arbeiderne.

Jeg tror stabiliseringslinjen må holdes. La oss i fellesskap skape tillit til den med de midler som vi er i besiddelse av.

Bernh. Berntsen: Vi har hørt en masse kritikk av priskontrollen, som er berettiget; men vi har ikke hørt noen av forbundene uttale seg om hvordan en vil kontrollere innenfor sine områder. En har heller ikke diskutert nødvendigheten av å opplære kadrer av folk som kan øve kontroll. Skal vi kunne ha håp om å plasere våre folk i nøkkelstillingene, så bør forbundene og sekretariatet ta den sak opp til diskusjon. Her må det gjøres noe positivt. Det er ikke nok med et brevkurs, som Opplysningsforbundet nå skal igangsette. Ved kongressen i 1946 var en enig i foruten en prisindeks, ved siden derav en produksjonsindeks. En ser nå andre grupper, som bygger på våre lønninger. Vi må få

utbygget en effektiv produksjonsindeks. Er det gjort noe for å utbygge det? Jeg er for øvrig enig med sekretariatet at det ikke er heldig nå med en helautomatisk indeksregulering.

Gunnar Bråthen: I samband med priskontrollen så er en av årsakene til at resultatene en hadde regnet med og som ikke kom, den at Stortinget i fjor utsatte prisloven, så den ble utskutt i 8 måneder. Først nå i løpet av oktober vil vi merke det vi tenkte med priskontrollen. Vi var uenig i utsettelsen. Tiden får vise om denne utsettelse vil styrke kontrollen. En skal for øvrig være oppmerksom på at så lenge som mange medlemmer mener at det gjelder å øke pengelønningene, så vil fagorganisasjonens tillitsmenn være opptatt med det og ikke med de arbeidsoppgaver en her har. Vi må ha en omstilling i fagorganisasjonen tvers igjennom. Produksjonsindeksen er så skrøpelig at vi ikke kan bruke den. I jernindustrien f. eks. går de lønnede arbeidstimer inn i produksjonsindeksen. Ved siden derav skal en være oppmerksom på at det er 30 000 flere arbeidere i industrien. Tar vi så for oss den del av industrien, som produksjonsindeksen omfatter, så var det i 1939 i denne sektor 213 000 arbeidere, 1947/48 285 000 arbeidere, en økning på 72 000 arbeidere. I alt er det gått 438 millioner kroner i økede lønninger innenfor denne sektor. Disse penger kom inn og øker kjøpepresset. Produksjonseffektiviteten ligger på vel 90 pst. av det som det var i 1939. *Subsidiepolitikken.* Statsråden fortalte bl. a. at hveten fra Russland kostet 77 øre, fra U.S.A. 48 øre. Det er noe å tenke på for dem som mener at vi handler mere vestover. Forliket med bøndene er jeg misfornøyd med. «Friheten» er også misfornøyd, men på en annen måte. De mener at bøndene har fått for lite. Berget fødte en mus, — 16 millioner kroner var for lite. Bøndene og fiskerne har fått mer enn industriarbeiderne. En har også vært inne på pengerikeligheten. Det er vel så at den også er til stede innenfor flere av våre grupper. Men den er ikke lik over det hele. Det skyldes vår lønnspolitikk. Det kan være et spørsmål om å legge den om. Det er pengerikelighet til stede hos ungdommen og da særlig blant kvinnene, og en har meget skoft. Mens det er pengeknapphet blant eldre medlemmer og blant familieforsørgere. Ingen er i så måte dårligere stelt enn Oslo-arbeiderne. En av årsakene til dette resultat er at vi har ført vår solidariske lønnspolitikk litt for sterkt. Vi har i den senere tid bare sett på de laveste tall og ikke vurdert tallene. Vi har løftet de lavestlønnede opp slik at det er blitt et

misforhold mellom unge og eldre arbeidere og mellom faglærte og ufaglærte. Det vil være verd å drøfte om det — når det gjelder normallønn, er riktig å holde lik lønn over hele landet. Oslo står dårlig i denne sammenstilling. Vi må ta disse ting opp til diskusjon. Det fører også ofte til at en lager særordninger ved siden av i all stillhet. Når det gjelder lønnsnemnda, så er det som Landsorganisasjonens formann sa, at vi er innstilt på at den skal vekk. Men jeg gjør det ikke fordi jeg tror at forbundene vil oppnå noe mer ved frie forhandlinger enn gjennom lønnsnemnda. Jeg tror tvert imot. Vi har ved disse fredelige forhandlinger oppnådd mer enn en ville kunne oppnådd ved frie forhandlinger og mekling. Men når vi mener det er nødvendig å komme over i frie forhold, så er det fordi vi mener at medlemmene skal ha ansvaret. Men da må de også møte fram til avstemningene. Jeg var litt inne på bøndene. Det er en del tall jeg vil be representantene være oppmerksom på. Bøndene og delvis fiskerne vil hevde at hvis industriarbeiderne får 5 øre mer, så skal de også ha det. Jeg tar de tall som bøndene selv har. I 1939 hadde de en samlet inntekt av 153 millioner, 1947/48 517 millioner kroner. Stigningen er i realiteten større fordi familiehjelpen i jordbruket er 20 pst. mindre enn tidligere og stigningen i prosenter er sikkert nærmere 400 pst. Lånegjelden var i 1939 552 millioner kroner, i dag 384 millioner kroner. Disse tall har bøndene selv lagt opp og vi må ha rett til å si at industriarbeiderne har resignert mest. Jeg er uenig i avtalen med jordbruket; men jeg er enig i at regjeringens politikk er riktig. Hvis ikke regjeringen hadde fått fram en løsning her, så ville en ha fått regjeringskrise. De som i første rekke har ansvaret for at en har gått lengre overfor denne gruppe er kommunistene. De har gått lengre enn våre folk ville gå. Det er politisk spekulasjon. Men jeg tror ikke at de kommunistiske arbeidere er enig i det. Vi kan hverken være enig med høyre eller kommunistene. Skal stabiliseringslinjen holdes, så må det stort sett være prolongasjon av de nåværende pengelønninger, men selv sagt med enkelte justeringer. Vi må kreve at priskontrollen må bli mer effektiv, videre at en får prisnedsettelse der hvor en har større fortjeneste enn rimelig. Vi må stille krav om en lettelse av skattetrykket for de mindre bemidlede. Videre kontroll med bankenes utlån.

10 minutters taletid ble vedtatt for de etterfølgende.

P. Ødegård: Jeg tror en skal være litt forsiktig med hvordan en taler om priskontrollen. Medlemmene venter seg nå noe av dette. Hva vil D.N.A. og L.O.? Det neste spørsmål er: Hva kan man? Det er ikke like vanskelig på alle områder. Berntsen nevnte vanskelighetene med å få dyktige folk til utvalgene, som har med prisene å gjøre. Jeg tror ikke det er lett for noen tilitsmann å overta priskontrollørstillinger. I møbelomsetningen var 8 pst. avanse på selve produktet, mens en i selve omsetningen — handelen — hadde 30 pst., og som de frivillig nedsatte til 28 pst. I Molde hadde vi en bedrift som var så langt nede at den ikke kunne betale ut 20 kroner uken i lønn. I 1946 var all gjeld betalt og bedriften hadde et stort overskudd samtidig med store utvidelser og høyere lønn. Vi har priser fastsatt av det offentlige. Vi er enig i at lønnsnemnda opphører og vi håper at forbundene nå får ansvaret for hvor langt en kan gå. Det vil være heldigere og en må ikke fordi om en gruppe eller flere får forhøyet sine lønninger være misfornøyd. Vi har også et forhold med hensyn til akkordarbeidet. Som følge av produksjonsøkningen, så har enkelte av våre medlemmer vært villige til å redusere sine akkordpriser mot at bedriften reduserte sine priser. Men bedriften var ikke villig til å redusere med mer enn det arbeiderne reduserte sine akkordpriser og da ville ikke arbeiderne gå med på det. Bråthen mente at det var oppnådd gode resultater i lønnsnemnda og muligens også bedre enn en ville ha oppnådd ved frie forhandlinger. Det er mulig at denne påstand er riktig i enkelte forhold, men vi har også sett at nemnda har fattet avgjørelser som ikke er i overensstemmelse med det som virkelig burde vært rett og riktig.

Abraham Skilbred: Det har gjentatte ganger vært sagt at kommunistene vil oppheve subsidiene og velte stabiliseringslinjen. La oss være ærlige. Det er ingen som vil oppheve stabiliseringslinjen. Men er det bare det arbeidende folk som skal bære stabiliseringslinjen? Enda vi har fått flertall i Stortinget våger en ikke å sette en av våre folk som riksmeklingsmann. Skattetrykket er svært utover i landet. Hvordan er oppgjøret med de økonomiske landssvikere? Vi har sett at de har fått beholde sine eiendommer. Ja, vi har til og med sett at de har gått til erstatningsansvar mot det offentlige. Vi ser deres luksusbiler. Forslaget fra sekretariatet tuller på nytt saken i vatt. Vi må gjøre oppleggene slik at medlemmene på ny får tillit til fagorganisasjonen.

Paulus Andersen: Statsråden talte om pengeflommen. Var det ikke en idé å ta opp en statistikk i ferietiden og/eller påsken fra høyfjellshoteller og badesteder? Er det for øvrig noen effektiv kontroll med omsetningsskatten? Det er sikkert millioner som unndras staten. Arbeiderne skulle være mer med i kontrollen.

Witalis Andersen: Jeg er gla for at vi kan få anledning til frie tarifforhandlinger. Derved vil medlemmene komme mer med enn hittil. Men det gjelder ikke bare dette med pengebeløpet. Det er vareprisene vi må kontrollere, særlig de varer det er mangel på. En slik kontroll kan ikke læres på skoler. Prismyndighetene og kontrollmyndighetene er oppmerksom på vanskelighetene. Det var det som gjorde at en innkalte regnskaper fra 30 bedrifter, som var blant de ullne. Det var ikke noen av disse regnskaper som var riktige. En må ha ensartede prisoppgaver for hver bransje og ensartet oppsetning av regnskapene. En kan på den måte foreta stikkprøver. Det er disse ting vi må sette i verk så hurtig som mulig.

Bjarne Dahlberg: Innen vårt forbund har vi 2 bedrifter hvor det bare er kvinner, og det er bare fra disse vi har fått klagemål over skoft. Nettopp disse kvinner står godt lønnet og enkelte ligger bedre enn de mannlige. Vi har alltid holdt på lik lønn for kvinner som menn. Knudsens forslag er politisk stormuppe.

Thora Johannesen: Vi kvinner er oppmerksom på skoftprosenten og har diskutert det på forskjellig hold, bl. a. også ved et nordisk kurs. Det er så lett å kaste ut dette om kvinnes skoft. Men en må se forholdene i sammenheng. Vi har mange gifte kvinner i arbeid og de må ofte av en eller annen årsak holde seg hjemme. Det kan feile barna noe og det kan være mange andre årsaker. Vi er enig i at skoftprosenten må ned. Men vi vet også at det ofte er slik at bedriftene ønsker kvinner og at de ofte får gå noe før, for også bl. a. å kunne passe sine gjøremål i hjemmet. Også det kommer med i skoftprosenten.

Lucie Andresen: Mener en at kvinnene skifter mer enn menn? Eller er hun mer fraværende fra sin arbeidsplass? *Fra-værprosent* kan vi kalle det, — ikke skoft. En skal være oppmerksom på at kvinnene har sine oppgaver å røkte ved siden

av arbeidsplassen. Landsorganisasjonens formann var inne på spørsmålet om å utjevne dyrtidstillegget uansett kjønn. Når det gjelder dyrtidstillegg, så bør det ikke være den store forskjell. Kvinnene yter like meget i samfunnet. Forsøk å se på kvinnene som likeverdige med mennene. Bruk ikke statistikk slik at de nedsetter kvinnenens stilling. Dyrtidstillegget må være det første en må ordne ved den kommende tariffrevisjon.

Bernh. Berntsen foreslo: Representantskapet henstiller til sekretariatet å oppta til inngående drøftelse med forbundene og finne fram til en systematisk skolering av fagforeningsmedlemmene til mer effektivt og planmessig arbeid i priskontrollorganene.

Sekretariatet må kreve at staten avsetter i sine budsjetter det fornødne beløp som setter de tekniske anstalter utover i landet i stand til å oppta i sin skoleplan undervisning for fagforeningsmedlemmer i de emner som tangerer priskontrollarbeidet og for å dyktiggjøre representanter i priskontrollarbeidet.

Representantskapet krever enn videre at staten nå bygger ut Det statistiske Sentralbyrå med henblikk på en effektiv utbygging av produksjonsindeksen.

Konrad Nordahl: Det er sagt så meget under diskusjonen, at det er ikke mulig å komme inn på alt. Det har også vært mange gode innlegg. Når vi i sekretariatet var enige om å framlegge dette forslag vedrørende tariffsituasjonen, var det nettopp for å høre representantskapets oppfatning om hel- eller halv-automatisk indeksreguleringsbestemmelse. Hvis representantskapet gir sin tilslutning til sekretariatets innstilling, så vil dette bli opptatt med Arbeidsgiverforeningen. Men før april neste år kan ikke dette med indeksregulering komme opp. Pengerikligheten. Jeg har ikke sagt at det var rikelig med penger i arbeiderhjemmene; men når en ser på reisetrafikken og tendensen med lange ferier og skoft som ellers er til stede, så ville jeg peke på de forhold som har betydning i samband med hevnningen av vår levestandard. Vi ser helst at de enkelte forbund kommer i forhandlinger med sine arbeidsgivere; men det er overveienede sannsynlig at det blir fellesoppgjør. Så var det dette med kvinnene. Vi er alle enige i lik lønn for like prestasjoner, og til en viss grad er det gjennomført. Hvis det er en kvinnelig fagarbeider, så skal hun ha samme lønn som mannen.

Men vi har en del steder, som i Handels- og Kontorfunksjonærenes forbund, hvor det ikke er gjennomført. Videre har vi de steder hvor kvinnene ikke har samme arbeid som mennene. Vi reiste der spørsmålet om lik lønn, men det ville ikke kvinnene. De fryktet at de da ble overflødige. Vi har gjort hva vi har kunnet for å få en utjevning og vi er kommet lengre der enn i Sverige og Danmark. Problemet blir å bedømme i hvert enkelt fag og industri, det er der en må vurdere om hvor likheten i arbeidet ligger. Når det gjelder de unge arbeidere, så ligger de langt over andre lands. Ser en på læreguttene f. eks., så ligger de langt lavere i Danmark enn hos oss. Vi kan ikke gjøre forskjellen mellom de unge og eldre arbeidere mindre. Vi kan ikke gå lenger på den vei. Vi må ha en så stor fagarbeidergruppe som mulig. Enkelte har betenkeligheter ved opphevelsen av lønnsnemnda. Jeg kan til det bare si, at vi i framtiden må appellere mer til medlemmenes ansvarsfølelse. En rekke forbund vil tape på at lønnsnemnda blir opphevd. Den har tvunget arbeidsgiverne til å gå med på resultater, som ikke ville vært nådd ved frie tariffforhandlinger. Jeg er enig i Berntsens forslag. Når det gjelder tidsstudier og økingen av produksjonen så har vi konferert med Arbeidsgiverforeningen herom. Vi har hevdet at hvis produksjonen øker på grunn av rasjonalisering, tidsstudier osv. så skal arbeidsgiverne, arbeiderne og forbrukerne ha hver sin del av denne øking. Men vi kan ikke avgjøre det ved generelle bestemmelser. Det må fastsettes ved de enkelte arbeidsplasser. Men vi vil fremme det i vårt krav, som vårt prinsipielle krav. Hvis vi ikke får en ordning der så har vi ingen interesse av å gå inn i disse tidsstudier og i rasjonaliseringen i de privatkapitalistiske bedrifter. Vi er sikkert alle enig i at skattene er store. Men vi har sett, som i Oslo, da det var forslag om å nedsette skattene, at kommunistene stemte imot. Arbeiderpartiet foreslo ½ pst. lettelse i skattene, kommunistene stemte imot. Det har vært talt meget om priskontrollen. Jeg har når jeg har vært ute i landet, avholdt meg fra å komme inn på det. Det er bare en utvei til regulering og det er at det blir nok med varer igjen så det blir konkurranse. Å gjennomføre en virkelig effektiv priskontroll er ikke mulig. Ikke i noe land har en klart å gjennomføre priskontroll effektivt; ikke en gang i Sovjet-Russland. Hvor gode kontrollører vi enn får, så kan vi ikke kontrollere alle priser. Vi kan ta stikkprøver og slå ned på enkelte. Men det beste er å få vareproduksjonen opp så det blir konkurranse.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets innstilling og Malvin Knudsens forslag, ble sekretariatets innstilling vedtatt mot 9 stemmer, som ble avgitt for Knudsens forslag. — Andreas Torps forslag ble oversendt sekretariatet. — Thora Johannesens forslag ble likeledes oversendt sekretariatet. — Berntsens forslag ble enstemmig vedtatt.

En rettelse.

Dirigenten: I den stensilerte uttalelse om Herøya er det en feilskrivning. Det står i slutten på nest siste passus: *behandlinger*. Det skal være: *beslutninger*.

Avslutning.

Konrad Nordahl: Jeg vil på representantskapets og sekretariatets vegne takke dirigenter og sekretærer for godt arbeid og tillater meg å foreslå et honorar av 50 kroner til hver (vedtatt enstemmig). Jeg vil videre takke Organisasjonskomitéen for vel utført arbeid. Komiteen ble nedsatt av fagkongressen og i og med at representantskapet nå har vedtatt innstillingen, så har komitéen avsluttet sitt arbeid. Men dette med organisasjonsformene er ikke dermed avsluttet. En vil nok også i framtiden komme tilbake til det. Det har iallfall vært en gledelighet til stede når det gjelder denne sak og det er at en så lidenskapsløst har kunnet diskutere disse tingene. Jeg takker Organisasjonskomitéen og retter takken til Volan (bifall). Jeg vil til slutt takke representantene for den saklige og gode måte sakene er blitt behandlet på og ønsker representantene en god reise hjem.

Protokollen for dagens møte referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Nordahl: Hermed erklærer jeg Representantskapets møte for hevet. (Klokken var 12.)

